

Niezależny
magazyn dla każdego

ECHO
WEEKLY

Cena
\$ 1.00

ECHO TYGODNIA

Nr 142 Toronto 27 czerwca - 3 lipca 1985

**SENAT USA PRZYJĄŁ JEDNOGŁOŚNIE
USTAWĘ KWESTIONUJĄCĄ PRAWOMO-
CNOŚĆ SOWIECKIEGO PANOWANIA WE
WSCHODNIEJ EUROPIE.**

Patrz str 4

MOCNE WYSTĄPIENIE POLSKICH BISKUPÓW

23 bm zakończyła się w Szczecinie czterodniowa 207 Konferencja Episkopatu Polski. W wydanym oświadczeniu biskupi stwierdzili, że pokój społeczny zależy od szacunku dla praw człowieka, jego prawa do wolności, sprawiedliwości społecznej i miłości. Oświadczyli, że nikt nie powinien być prześladowany za to, że wyraża troskę o wspólne dobro w sposób inny niż to rozumieją władze, a także zwrócili się o modlitwy, by zaprzestano procesów księży. Biskupi bronią prawa Kościoła do wypowiedzania się w sprawach politycznych, kiedy wymagają tego podstawowe prawa człowieka lub zbawienie duszy ludzi. Kościół nie był i nie chce być siłą polityczną, ale długa tradycja daje mu prawo do tego, by pomagać w rozwiązywaniu problemów kraju. Jak podaje warszawski korespondent BBC, w PRL jest już prawie 200 więźniów politycznych.

Z OSTATNIEJ CHWILI

WTOREK 25 CZERWCA Podziemne kierownictwo Solidarności ponownie dziś apel do społeczeństwa o przeprowadzenie strajku protestacyjnego przeciw podwyżkom cen mięsa. Podwyżki te mają być wprowadzane od przyszłego miesiąca. Apel o przeprowadzenie strajku wydano w Warszawie i przekazano dziennikarzom zachodnim. Dokument podpisali Bogdan Borusewicz, Zbigniew Bujak i Marek Muszynski. **Wzywają oni do przeprowadzenia strajku w momencie, gdy ogłoszą podwyżkę cen produktów mięsnych.** Władze zaowiedziały wzrost tych cen o 10 do 15 proc., lecz nie wiadomo, kiedy to nastąpi. Podziemne zarzuca władzom celowe, nieujawnianie dat podwyżek, aby zapobiec akcjom protestacyjnym. Borusewicz, Bujak i Muszynski zaapelowali też o działania na rzecz uwolnienia Tadeusza Jędraka, który do momentu aresztowania był również członkiem Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Solidarności. Potępił też raz jeszcze wyroki na Frasnym, Lisa i Michnika i stwierdził, że represje nie złamią Solidarności. **Sąd w Szczecinie skazał założyciela Komitetu Obrony Praworządności Jana Kosteckiego na 2 lata.** Zarzucono mu rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wyrządzić szkodę interesom PRL. Kostecki pozostaje na wolności do czasu rozprawy rewidzycznej. Oświadczył korespondentowi agencji AP, że żadne z zarzutów wysuniętych przeciw niemu nie zostały dowiedzione. **Oskarżony był też Edmund Bałuka,** współzałożyciel Komitetu. Jest we Francji, nie stawiał się na rozprawę, sąd ukarał go grzywną. **23 bm Wałęsa wyraził oburzenie wobec rządowego projektu, przewidującego przekazanie nowym, reżimowym związkom mienia Solidarności.** PAP podał, że przekazano już 766 mln zł ze składek członkowskich Solidarności w okresie legalnego działania związku. Przekazano też fundusze odebrane z związku branżowym. W sumie nowe związki otrzymały 3,4 mld zł. Wałęsa powiedział: **Powinni to dobrze policzyć, bo jak przyjdzie czas, żeby oddawać, to my to policzymy.**

WAŁĘSIE GROZĄ WIĘZIENIEM

W środę 19 czerwca w Gdansk, przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa stawiał się na wezwanie władz w prokuraturze wojewódzkiej. Tam powitano go uprzejmie sformułowanymi groźbami.

Warszawski korespondent londyńskiego dziennika *The Times*, Roher Boyes, poinformował następnego dnia, że **władze zagroziły Wałęsie więzieniem, jeśli nie przestanie krytykować rządu i nie zaniecha innych „nielegalnych” działań.**

Boyes przypomina, że od skazania na więzienie kolegów Wałęsy, Adama Michnika, Bogdana Lisa i Władysława Frasyniuka, do stawienia się Wałęsy na przesłuchanie u gdańskiego prokuratora, upłynęło zaledwie pięć dni. Michnik, Lis i Frasyniuk, byli oskarżeni o przygotowywanie akcji, mającej na celu wywołanie niepokoju publicznych, w związku z zapowiadaniem podwyżek cen.

Brytyjski dziennikarz informuje, że toczące się przeciw Wałęsie śledztwo opiera się na podobnych oskarżeniach. Wałęsa był obecny w mieszkaniu, do którego wdarła się policja, aresztując trzech jego kolegów, w dniu 13 lutego br. Wałęsa pozwalała się nadal mieszkac w domu, podczas gdy policja podejmuje decyzję, czy zebrane przeciw niemu dowody wystarczają, by wytoczyć mu proces, pisze brytyjski korespondent.

Ciąg dalszy str 4

PRL PROSI PAPIEŻ ODMAWIA

Dzis na twarzy Jana Pawła II nie ma uśmiechu. Minister spraw zagranicznych PRL Olszowski uśmiecha się kwaśno, połączkiem, wyraźnie bardzo speszony. Własnie doznał upokorzenia na papieskiej audiencji. Szczegóły w tekście poniżej.

WATYKAN, SOBOTA, 22 CZERWCA Ojciec Święty Jan Paweł II odrzucił dziś życzenie władz PRL, by Watykan nawiązał z PRL pełne, formalne stosunki dyplomatyczne.

Byłoby zapewne przesadą powiedzieć, że przybyły do Włoch minister spraw zagranicznych PRL Stefan Olszowski, został publicznie spoliczkowany w Watykanie. Bez żadnej przesady można jednak stwierdzić, że Olszowski, wraz ze swym warszawskimi mocodawcami, doznał na oczach świata upokorzenia i z sali audiencji papieskiej odszedł nie tylko z kwitkiem, ale i z solenną papieską reprimendą.

Nie mógł poprawić mu humoru fakt, że wkrótce po zawodzie doznany w rozmowie z Papieżem, Olszowski spotkał afront ze strony premiera Włoch Bettino Craxi. Craxi nie chciał nawet spojrzeć na emisariusza gen. Jaruzelskiego i odmówił przyjęcia go u siebie. Zwyczaj dyplomatyczny z reguły pozwalający oczekiwać, że przybywający do kraju minister spraw zagranicznych innego kraju zostanie, choćby na krótko, przyjęty przez premiera.

Audiencja, której Ojciec Święty udzielił Olszowskiemu, trwała około 40 minut.

Po spotkaniu nie wydano żadnego oficjalnego oświadczenia, gdyż, zgodnie z tradycją, Watykan nie ujawnia szczegółów papieskich audiencji.

Tym razem jednak przedstawiciele Stolicy Apostolskiej wyjątkowo udostępniłi prasie szereg ważnych szczegółów. Również Olszowski wypowiedział się publicznie na temat

audiencji. Jak podkreślił rzymski korespondent BBC, David Willie, obie strony naruszyły protokół, ujawniając częściowo co było tematem prywatnej audiencji.

Jak podało Radio Wolna Europa, przedstawiciele Stolicy Apostolskiej ujawnili, że **Jan Paweł II przyjął Olszowskiego chłodno** i że spotkanie odbyło się w chłodnej atmosferze.

Londyńska BBC określiła spotkanie jako **powściągliwe, chłodne i gorzkie.**

Olszowski oświadczył Papieżowi, że PRL życzy sobie nawiązania formalnych stosunków dyplomatycznych z Watykanem (obecnie sprawą tych stosunków zajmuje się mała, specjalna sekcja w ambasadzie PRL we Włoszech, oraz wędrowny ambasador Papieża we Wschodniej Europie, Monsignore Poggi).

Jan Paweł II uznał obecny okres za niestosowny do nawiązania stosunków dyplomatycznych z PRL. Stolica Apostolska uważa, że krok taki byłby obecnie nie na czasie, ze względu na sytuację w Polsce.

Ojciec Święty stwierdził, że rzeczywistym problemem w Polsce są stosunki między państwem a społeczeństwem, a nie stosunki między państwem a Kościołem. **Jan Paweł II podniósł problem praw człowieka w PRL.**

Olszowski wystąpił z twierdzeniem, że stosunki między Kościołem a państwem w Polsce są poprawne i powołał się przy tym na wybudowanie w kraju około tysiąca kościołów w ciągu minionych szesnastu lat, które upłynęły od powołania kardynała Karola Wojtyły na tron papieski.

Ciąg dalszy str 4

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF i GRAZYNA FARMUS

Dyrektor Biura Reklamy KRZYSZTOF DRÓZDŹ

Współpracują

Zofia Bończa,

Magdalena i Marek Czyżycy,

Zbigniew Farmus,

Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,

Ewa i Michał Rejkowscy,

Janusz Pietrus i inni.

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dzwony przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5

2 kolumny x 1 cal - \$ 10

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

1/2 strony - \$ 175

1 strona - \$ 350

Stale ogłoszenia w kątku handlowym

3 miesiące - \$ 42

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

i jej poszukiwaniu - bezpłatnie

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata. półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Wyprzedzanie wolności

Mimo powątpiewania i sarkania politycznych realistów i podenerwowania Sowietów stała się po 40 latach czekania rzecz nieprawdopodobna Senat USA jednogłośnie zakwestionował prawomocność sowieckiego panowania we Wschodniej Europie powstałego jako rezultat układów Jałtańskich

Realistom pozostaje mimo tego niewątpliwego sukcesu nadal pole do narzekan "Czy coś się zmieni?" pytają

Są prawa które sankcjonują rzeczywistość i takie które ją wyprzedzają

Senator Kasten wprowadzając poprawkę mówił że zakwestionowanie prawomocności Jałty jest ważnym aktem symbolicznym i podobnie jak niedawny akt wyzwolenia niewolników w USA daje nadzieję tym co cierpią zniewolenie Akt ten wyprzedza prawdziwą wolność Potraktowanie konsekwencji Jałty jako bezprawia daje jasno do zrozumienia mieszkańcom Centralnej i Wschodniej Europy że amerykański naród popiera wyzwolenie aspiracje krajów obozu Czyni ich beznadziejne marzenia czymś co w świetle prawa wolnego kraju jest słuszne i prawomocne

A więc sensowne i warte wysiłków

Nadanie formalnego kształtu niepewnym sympatiom ma dla nęka nych totalitarną machiną dysydentów sens Daje oparcie i wiarę w prze trwanie

Jałta przestała być w świadomości wschodnich Europejczyków czymś nieodwracalnym i koniecznym Stała się czymś co można zmienić

GRAZYNA FARMUS

UWAGA TERRORYZM!

Kilkanaście ostatnich dni przyniosło tragiczną falę międzynarodowego terroryzmu Szyjni libanscy porywają samolot amerykański linii "TWA" zabijając jednego Amerykanina i przetrzymując jako zakładników 40 pasażerów Na lotnisku we Frankfurcie wybucha bomba zabijając trzy osoby (w tym dwójkę dzieci z Australii) i raniąc kilkadziesiąt Na lotnisku w Tokio od wybuchu bomby - "przywiezionej" skądinąd przez samolot CPAir z Kanady - ginie dwóch Japonczyków W Salwadorze lewicowi terroryści zabijają seriami z pistoletów maszynowych 13 osób w tym 6 Amerykanów, z których 4 jest żołnierzami USA

na przepustce 329 osób ginie na skutek katastrofy Jumbo-jeta należącego do Indyjskich Linii Lotniczych Eksperti zgodnie skłaniają się do opinii, że do katastrofy doszło na skutek wybuchu podłożonej w samolocie bomby Wiemy, że obecny przypływ terroryzmu nie jest czymś wyjątkowym Terroryzm z II połowie XX wieku jest raczej czymś powszednim, czymś co może się zdarzyć gdziekolwiek i kiedykolwiek i czymś co niespodziewanie każdego może uczynić ofiarą

Najbardziej na terroryzm wystawiony jest świat zachodni na czele ze Stanami Zjednoczonymi Raz, że międzynarodowe ośrodki terroryzmu takie jak

Związek Sowiecki, Libia z pułkownikiem Kaddafiem i Iran z ajatollahem Khomeinim wskazują Zachód jako główny cel, dwa, że Zachód ze swoją otwartością wewnętrzną i zewnętrzną oraz olbrzymią liczbą obywateli podróżujących potęguje szanse skutecznych ataków terrorystycznych

Zachód w walce z terroryzmem nie jest jednak w sytuacji beznadziejnej

Pomijając terroryzm indywidualny, tj. zrodzony prywatnie, ad hoc i przypadkowo oraz takowoz wykonany - nie do całkowitego zwalczania skądinąd (przynajmniej przy obecnych umiejętnościach wykrywania i kontroli pojedynczych dewiacji) - terroryzm zorganizowany, stanowiący rzeczywiste niebezpieczeństwo w porównaniu z poprzednim, może być nie tylko zminimalizowany, ale także prawie totalnie wyeliminowany

● Los amerykańskich zakładników w Bejrucie nadal niepewny 40 amerykańskich zakładników w Bejrucie nadal nie ma pewności jaki będzie ich los

Trzyosobowa załoga porwanego samolotu amerykańskich linii "TWA" jest więziona na jego pokładzie, pozostałych 37 pojmanych terroryści szyccy przetrzymują w nieznanymi miejscach w Bejrucie Terroryści umożliwili telewizji widzenie z niektórymi zakładnikami, którzy za pośrednictwem wybranego przedstawiciela przekazali prośbę skierowaną do prezydenta Reagana o niepodejmowanie w celu ich uwolnienia zbrojnej akcji ratunkowej Obok zwolnienia internowanych w Izraelu portad 700 Szytów terroryści zażądali także jako warunku wypuszczenia zakładników wycofanie wszystkich amerykańskich okrętów wojennych z wod w pobliżu Bejrutu USA podkreśliły ponownie, że nie poddadzą się naciskowi terrorystów Izrael zwolnił 31 Szytów, ale podkreślił wraz z USA, że zwolnienie to nie ma nic wspólnego z żądaniem terrorystów, gdyż zostało postanowione przed porwaniem amerykańskiego samolotu

● W USA odbyła się dwudniowa konferencja poświęcona terroryzmowi nuklearnemu Konferencja odbyła w Waszyngtonie przy drzwiach zamkniętych skupiła ponad 100 ekspertów międzynarodowego terroryzmu, którzy dyskutowali między innymi definicję terroryzmu nuklearnego, jego prawdopodobieństwo, cele i obiekty ataku, profilaktykę oraz środki obronne

● Sukces lotu "Discovery" Po tygodniu pełnego sukcesów lotu powrócił na Ziemię wahadłowiec "Discovery" Wystrzelił on w kosmos cztery satelity oraz został nieszkodliwie trafiony przez laser wystrzelony z wulkanu na Hawajach co dowiodło empirycznie, że reaganowski projekt rozwoju obronnych broni kosmicznych nie jest utopią Promień laserowy poruszający się z szybkością 17500 mil/h w chwili wystrzelenia miał średnią ołówka, a w chwili trafienia wahadłowca miał średnicę 4,5 metra Moskwa potępiła eksperyment jako dowód podjętego przez USA planu przekształcenia kosmosu w strefę wojenną

● W Niemczech Zachodnich policja zaarrestowała 36-letniego F Roski i oskarżyła go o szpie

gowanie na rzecz Niemiec Wschodnich przez prawie 14 lat Roski był pracownikiem służby granicznej

● Dyplomata norweski skazany na 20 lat więzienia za szpiegostwo dla ZSRR i Iraku 42-letni Norweg Arne Treholt był wiceminister w rządzie norweskim i dyplomata ONZ został skazany na 20 lat więzienia po uznaniu go winnym w przypadku oskarżeń o szpiegostwo Treholt przekazał ZSRR szczegółowy plan obrony Norwegii, stanowiącej północną flankę NATO, przed możliwym konwencjonalnym i nuklearnym atakiem sowieckim

● W miejscowości Ranpur w stanie Orissa w Indu czciciele Durgi - bogini władzy w religii Hindu poświęcili u stop jej pomnika trojkę porwanych dzieci, które zostały ukamienowane

● Jednak Anioł śmierci? Eksperti uważają, że wyniki badań wykazały, że szczątki wydobyte z rzekomego grobu hitlerowskiego ludobójcy dra J Mengele są rzeczywiście szczątkami zwłok Anioła Śmierci W związku z rewelacją prasa zachodniemiecka opublikowała wiele zdjęć Mengele z okresu powojennego Magazyn "Bunte" ujawnił także, że w okresie 1968-1978 Mengele napisał około 50 listów do swego syna Rolfa W jednym z listów Mengele podkreślił, że chociaż nie może liczyć na sympatię i współczucie ze strony syna za to co zrobił "w tym samym momencie nie mam jednak żadnych powodów by próbować się usprawiedliwić czy wytłumaczyć którąkolwiek z moich decyzji, działań czy zachowań" Mengele występując jako wujek zobaczył po raz pierwszy swego syna w roku 1956 na nartach w Szwajcarii W maju 1977 roku Rolf spotkał się z ojcem w Sao Paulo "Człowiek, który stał wówczas przede mną w 1977 roku - przytacza Bunte wypowiedź syna - był przestraszona kreaturą"

● Zabójstwo multimilionera w Osace przed kamerami telewizji W Japonii 56-letni Atsuro Iida i 30-letni Masakaru Yano zamordowali przed kamerami telewizji 32-letniego handlarza złotem Kamo Nagano zadając mu kilkanaście pchnięc bagnetem

"Widziałem wszystko w telewizji i wciąż zastanawiam się dlaczego nikt nic nie uczynił by ich powstrzymać" - powiedział premier Japonii J Nakasone Mordercy oznajmili, że zabijając Nagano wzięli sprawiedliwość w swoje ręce, gdyż obawiali się, że ujdzie on sprawiedliwości przed sądem Firma Nagano było badana przez policję pod zarzutem oszustw Według pierwszych informacji Nagano sprzedawał głównie ludziom starym złoto, które rzekomo trzymał dla nich ze względu bezpieczeństwa w sejfach, a w których po sprawdzeniu przez policję go nie było Operacja "sprzedaży" złota trwała wiele lat i przyniosła Nagano multimilionowe zyski

● W Watykanie Papież Jan Paweł II beatyfikował twórcę zakonu Braci Miłosierdzia ojca Pietro Friedhofena (1819 - 1860) oraz założyciela Kongregacji Sióstr Szpitalnych Najświętszego Serca Jezusowego ojca Benedetto Menni (1841-1914)

● Andrej Sacharow wznowił strajk głodowy Pasierbica sowieckiego dysydenta Andreja Sacharowa oznajmiła w USA, że wznowił on strajk głodowy i jest odżywiany siłą przez władze w Gorki Tatiana Jankielewicz podała także na konferencji Amnesty International w Instytucie Technologii w Massachusetts, że Sacharow znalazł się ponownie w Szpitalu imienia Siemaszki w Gorki, a gdzie jest jej matka H Bonner wiadomość Jankielewicz powiedziała także, że otrzymała wiadomość, że mieszkanie Sacharowów w Gorki jest obecnie puste Jankielewicz przytoczyła także fragmenty otrzymanego obecnie listu H Bonner z listopada 1984 roku, w którym stwierdza ona, że Sacharowie są całkowicie odizolowani od świata i nie mają dostępu do telewizji, radia, gazet oraz nie mogą być wizytowani

● Rozwydrzeni kibice chinezy skazani na kary więzienia 5 kibiców chinezy zostało skazanych na kary od 4 miesięcy do 2,5 lat więzienia za chuliganskie wybryki po przegranym przez zespół ChRL meczu kwalifikacyjnym do mistrzostw świata z Hong Kongiem

Zwycięstwo w walce z międzynarodowym terroryzmem wymaga jednak by

1 generalnie przestrzeganie zasady, że nie ma ustępstw wobec terroryzmu, gdyż te rodzą jego następne uderzenia Konkretna sytuacja może usprawiedliwić odstępstwo od tej reguły, ale nie powinno ono w żaden sposób odwieść terrorystów od przekonania jaka jest prawdziwa zachodnia filozofia antyterrorystyczna Z drugiej strony mogą pojawić się jednak sytuacje, w których Zachód powinien poświęcić życie swych obywateli, jakkolwiek bolesna i tragiczna byłaby ta decyzja

2 położyc nacisk przede wszystkim na zapobieganie terroryzmowi głównie przez a) zwiększenie kontroli antyterrorystycznej na lotniskach, w samolotach i wszystkich innych wy-

branych przez ekspertów miejscach, koszty jakkolwiek wysokie są nieistotne, b) uderzanie w ośrodki terrorystyczne i pojedynczych terrorystów zanim sięgną po terror, wszędzie tam, gdzie nie będzie można ująć terrorystów żywym by postawić ich przed sądem co jest rozwiązaniem pożądanym i optymalnym Zachód nie powinien powstrzymać się przed wyrokiem śmierci bez sądu, c) zorganizowanie międzynarodowej brygady antyterrorystycznej w oparciu o ścisłą współpracę państw zachodnich i NATO

3 mieć długą pamięć i uderzać odwetowo w ośrodek terrorystyczny i terrorystów, którym wcześniej udało się uzyć terroru bezkarnie

Przykład Włoch rozwiewa wątpliwości tych, którzy uważa-

PETERSON PREMIEREM ONTARIO

Przywódca liberałów w Ontario David Peterson złożył gubernatorowi prowincji John Black Airdowi oficjalne oświadczenie, że przegłosowane zostało votum zaufania wobec rządzącej partii. W rękach Airda znalazła się decyzja, jaką drogą nastąpi przejęcie władzy w Ontario. Decyzja zapadła.

Przypominamy, że w ubiegłym tygodniu wotum przegłosowano votum nieufności wobec nowego rządu stosunkiem głosów 72 do 52. W ten sposób zakończyła się trwająca 42 lata władza Torysów w Ontario.

W środę w ubiegłym tygodniu Frank Miller udał się do rezydencji gubernatora Krolowej Johna Airda mówiąc mu swe pismo rezygnacyjne. Równocześnie zwrócił się do Airda by zezwolił Petersonowi na stworzenie gabinetu, gdy jak sądzi mieszkańcy Ontario nie pragną teraz nowych wyborów. Aird wezwał natychmiast Petersona, z którym odbył rozmowę w cztery oczy. Spytał go czy jest gotów na utworzenie rządu i Peterson odparł "tak". Potem odbyło się krótkie spotkanie ustępującego i wstępującego premiera.

W chwili gdy nasz numer będzie już w druku Peterson zostanie zaprzysiężony jako premier prowincji.

Juz zapowiedział, że jego głównymi priorytetami będą reforma służby zdrowia, nauki i zatrudnienia młodzieży. Miller wydaje się być pogodzony z klęską rządu.

W parlamencie jednak zanim doszło do głosowania Miller stoczył ciężką walkę i nie szczędził wobec swego następcy słów krytyki. Ostro zaatakował liberałów za podjęcie niezgodnego z pryncypiami układu z NDP w celu stworzenia rządu, którego program odbiegać będzie od tego jakiego życzyłaby sobie większość wyborców. Przejęcie władzy przez konkurencyjne partie określił jako porwanie parlamentu (hijacking).

Miller powiedział, że jego partia nie boi się wyborców i że przygotowuje się do powrotu.

TORYSI MNIEJ POPULARNI

Według badań Instytutu Gallupa popularność Postępo-

ją, że skuteczna walka z terroryzmem i zachowanie prawa oraz demokracji wykluczają się. W ubiegłym tygodniu policja włoska zaarrestowała ukrywającą się od 1978 roku i uchodzącą za faktycznego przywódcę Czerwonych Brygad 36-letnią Barbarę Balzerani, w ogóle w ostatnich dwóch latach zaarrestowano we Włoszech ponad 2000 terrorystów. Demokracja i praworządność nie ucierpiały, a Włochy nie przekształciły się w państwo policyjne.

W sytuacji, w której już wkrótce mogą pojawić się pierwsi terroryści nuklearni biorący jako zakładników miliony ludzi potrzebna jest od zaraz zdecydowana, bezpośrednia i jednoznaczna zachodnia akcja antyterrorystyczna.

SWIATOWIT

KANADA

wej Partii Konserwatywnej spadła o 9 procent. Wzrosła, według tych samych badań, popularność liberałów wzrosła o 7 procent. Badania prowadził Gallup w maju. Wyniki badań mają opinię wysoce rzetelnych. Specjaliści tłumaczą spadek popularności konserwatystów nowym nastawieniem do partii w dwóch kluczowych prowincjach w Ontario, gdzie rząd konserwatywny upadł i w Quebecu gdzie liberałowie mają dużą szansę przejęcia władzy po PQ. Wyniki powinny być jeszcze bardziej dla torysów niekorzystne w czerwcu - gdy do powszechnej świadomości dotarły rewelacje budżetowe.

TERRORYZM OSIĄGNĄŁ KANADĘ

W katastrofie samolotu Jumbo Jet linii Air India straciło życie najwięcej Kanadyjczyków w historii naszego cywilnego lotnictwa. Zginęło 280 Kanadyjczyków, głównie pochodzenia hinduskiego, którzy znajdowali się na pokładzie samolotu wśród 329 pasażerów. Trasa lotu 182 przebiegała w Toronto przez Montreal, Londyn do Indii.

Szczałki samolotu i ciała jego pasażerów znaleziono u wybrzeży Wielkiej Brytanii w oceanie w rejonie miejsca gdzie samolot zniknął z radaru. Doświadczony pilot odrzutowca nie zdążył powiadomić kontroli lotu o jakichkolwiek nieprawidłowościach. Policja żywi podejrzenie, że przyczyną katastrofy był ładunek materiału wybuchowego w bagażu pasażera, który nie znalazł się na pokładzie. Nie wyklucza się także sabotażu przeciw linii indyjskiej.

Większość pasażerów tragicznego lotu jechała wraz z rodzinami na odwiedzin do starego kraju.

Policja wiąże tragedię z wybuchem bomby na lotnisku w Tokio tego samego dnia. Eksplozja zabiła dwóch tragarzy, którzy przenosili walizki lotu CP Air z Vancouveru do Tokio. Linii tej używają często Hindusi w swych podróżach do ojczystego kraju. Tu również zauważono w dokumentach brak właściciela bagażu na liście zgłoszonych pasażerów.

Dwaj osobnicy, których nazwiska figurują jako właścicieli walizek znajdowali się na listach RCMP jako podejrzani w związku z nieudaną próbą zamachu na Gandhiego podczas jego pobytu w USA.

PRZEJADAMY

Przeciętna kanadyjska rodzina wydaje obecnie 99 dolarów tygodniowo na jedzenie. Według badań Gallupa jest to dwukrotnie większa suma niż 10 lat temu. Szczegółowe dane informują, że samotna osoba wydaje przeciętnie 54 dolary tygodniowo, rodzina dwuosobowa 72 dolary, a czterosobowa \$118.

POCZTA JEDNAK ZDROZAŁA

Gabinet federalny zaaprobował prośbę poczty o 2-centową podwyżkę cen jej usług. Minister odpowiedzialny za pocztę Perrin Beatty zapowiedział jednak, że instytucja ta nie może

liczyć na podwyżki w przyszłości, jeśli nie poprawi swej efektywności gospodarczej. Oto zmiany, które powinny poczcie przynieść 172 miliony rocznie.

- List zwykły w Kanadzie - 34 c
List do USA - 39 c
Listy do innych krajów -

68 c
List polecony kosztuje 2 dolary, 46 centów, specjalna przesyłka listowa \$1 96 - paczka 1 25

Od 1 września poczta odsyłać będzie do adresata wszystkie nie dopłacone przesyłki.

- Przeadresowanie przesyłek kosztować będzie \$9 50 przez okres 4 miesięcy.

Darmowa dotąd informacja o zmianie adresu będzie teraz opatrzona znaczkiem 34 centów.

- Przetrzymanywanie przesyłki na poczcie - 2 dolary tygodniowo.

Wzrosnie też cena paczek zagranicznych magazynów.

REZYGNACJA LEVESQUE'A

62-letni premier prowincji Quebec i założyciel w 1968 roku separatystycznej Partii Quebecois złożył rezygnację z jej przywództwa w 25 rocznicę swej działalności w parlamencie. List skierował na ręce wiceprezenta partii Nadiu Assimopoulos Levesque pozostanie premierem aż do wyborów nowego przywódcy separatystów.

Następcami Levesque'a mają szansę zostać minister sprawiedliwości Pierre Marc Johnson, minister spraw międzynarodowych w parlamencie prowincjonalnym Bernard Landry.

Premier zaskoczył wiele osób swą decyzją. W prawdzie o jego rezygnacji mowiono dawno, w związku z osłabieniem jego pozycji w partii, rezygnacją kilku ministrów gabinetu na skutek od-

Dnia 21 czerwca 1985 r odszedł do Pana
na wieczną służbę Jego wierny służka
Oblat Maryji Niepokalanej

ś.p. Marian Z.W.
LISOWSKI

urodzony 18 grudnia 1897 r. major Wojsk
Polskich, uczestnik obu wojen światowych,
obronca Przemysła

Na wieczny sen odchodzisz juz
W zaswiatow ton plyniesz przed Najwyzszy Tron
Juz Cię tam Przyzywa przeznaczenia dzwon!
A nam serca płaczą zalem NIE rozpaczą

Twą szlachetną duszę ukochany Bracie
polecamy Miłosierdziu Stworcy we Mszy św
pogrzebowej dnia 28 czerwca 1985 r o godzinie
9-tej w kościele św. Kazimierza w Toronto.
Spój spokojnie!

Do widzenia tam u stóp Pana! Siostra Kinga,
Brat Mieczysław
Rodzina w Polsce

Uprasza się o nieskładanie
kondolencji ani kwiatów -
prosimy o modlitwy

Lato z podatkami

Pod tym tytułem otwieramy nową rubrykę w *Echu Tygodnia*. Będziemy w niej omawiać praktyczne aspekty nowego budżetu Kanady w świetle ustaw podatkowych.

Część I

W tym roku w Ontario trzeba było pracować 173 dni na zaspokojenie potrzeb podatkowych. Przeciętny Kanadyjczyk płaci Brianowi 49 8 centa z każdego zarobionego dolara w formie najrozmaitszego rodzaju podatków. Począwszy od 23 czerwca 1985 roku roz poczeliśmy pracę wyłącznie dla siebie.

stepstwa od twardego separatystycznego kursu ale spodziewano się jej na porannym posiedzeniu parlamentu. Levesque przyjął serdeczne życzenia

od swych kolegów po czym zaskoczył ich listem rezygnacyjnym podczas obiadu.

Levesque był zawsze politykiem o silnej osobowości, trudnym do negocjacji i trudnym do przewidzenia.

jest to tzw 'tax freedom day'. A wszystko dzięki temu że mamy jeden z naj bardziej skomplikowanych systemów podatkowych na świecie i równocześnie nie płacimy podatki niemalże od wszystkiego co da się opodatkować.

Nowy tzw uczciwy budżet ogłoszony miesiąc temu zawiera szereg zmian idących w kierunku przesunięcia tej proporcji na jeszcze bardziej niekorzystną. Szczegóły zmian zaproponowanych przez obecnego ministra finansów Michaela Wilsona podała prasa. Ja chciałbym się skoncentrować na tym co można zrobić w trakcie obecnego roku podatkowego aby uniknąć i tak już znacznie zawyżonych podatków.

Zacznijmy od techniki tzw income splitting (jest to manewr polegający na tym że inwestycja zarejestrowana jest na członka rodziny o niższym dochodzie i dochód inwestycyjny z punktu widzenia Revenue Canada jest

Dokonczenie na str 10

CARAVAN

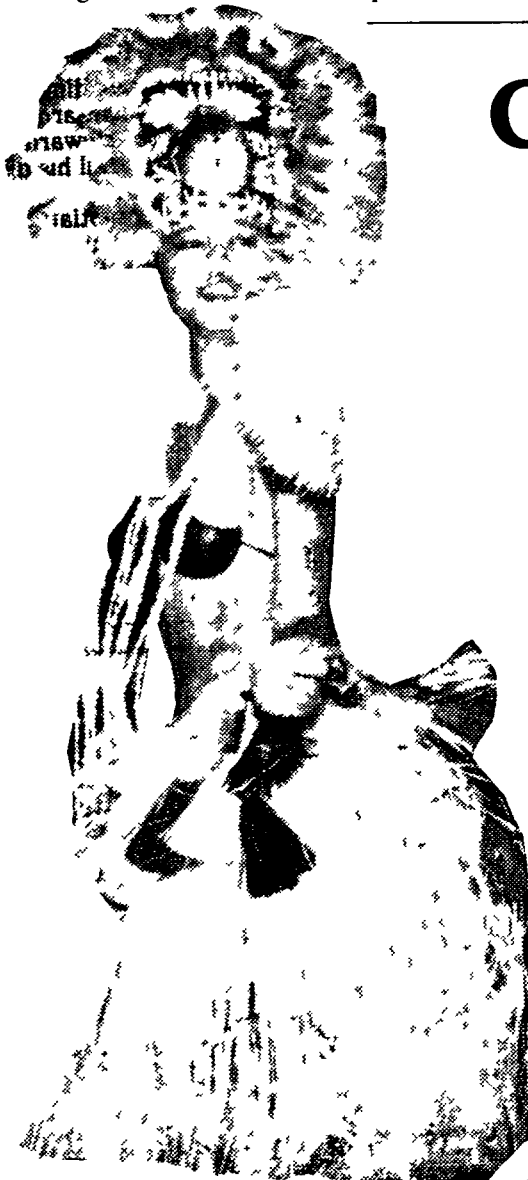
85

Pod tą ponurą nazwą kryje się wielka atrakcja torontonskiego lata. Festiwal kultury imigrantów ze świata niemal całego.

Od 21 do 29 czerwca w 48 pawilonach ulokowanych głównie w południowej części miasta można oglądać występy zespołów, popróbować egzotycznych potraw i napojów, a także nabyć wyroby i pamiątki osiągalne jedynie w dalekich krajach, niedostępnych na naszą emigrancką kieszeń.

Idea festiwalu narodziła się w 1969 roku za sprawą jednej z jego obecnych organizatorek Zeny Kossar. Festiwal zaprojektowano jako imprezę niekomercyjną i apolityczną, a jednocześnie niedrogą. Tzw paszport - czyli abonament wstępu do wszystkich pawilonów kosztuje na pełne 9 dni 10 dolarów, na jeden dzień - 5 dolarów. Dzieci poniżej 12 lat nie płacą nic. Dla nie-

Dokonczenie na str 11

PAPIEŻ ODMAWIA

Ciąg dalszy ze str. 1

"LICZA SIĘ STOSUNKI MIĘDZY WŁADZĄ A SPOŁECZYSTWEM"

W odpowiedzi, Jan Paweł II ponownie nawiązał do problemu praw człowieka Jak informuje BBC, urzędnicy watykańscy powiedzieli, że argument o liczbie wybudowanych kościołów nie wywołał na Papieżu wielkiego wrażenia. **Papież powiedział, że liczą się stosunki między władzą a społeczeństwem, oraz sytuacja w dziedzinie praw człowieka**

Korespondenci podkreślają, że na spotkaniu Papieża z ministrem spraw zagranicznych Jaruzelskiego kładł się cien wyroków, skazujących w poprzednim tygodniu na więzieniu trzech działaczy zakazanej Solidarności BBC przypomina, że Watykan ostro skrytykował te wyroki

Papież wyraził swój gniew z powodu procesu gdańskiego mówiąc na drugi dzień po ogłoszeniu wyroku że to, **co we Włoszech i w niektórych innych krajach uważa się za zgodne z prawem, gdzie indziej jest traktowane jak poważne przestępstwo**

W specjalnej depeszy z Rzymu, korespondent amerykańskiego dziennika *The New York Times*, E J Dionne Jr. podał, że według urzędników watykańskich, na audiencji udzielonej Olszowskiemu, **Papież wyraził zaniepokojenie wobec oskarżeń, które rząd PRL skierował przeciw działaczom Solidarności**

Watykan ma też spór z władzami PRL o fundację kościelną dla rolników. Władze chcą zdecydować o tym, kto będzie otrzymywał pieniądze z tego funduszu, Watykan życzy sobie aby pieniądze zebrane za granicą rozdzielali polscy biskupi

Po audiencji Olszowski odbył godzinną rozmowę z watykańskim sekretarzem stanu, kardynałem Agostino Casaroli

CRAXI ODWOŁAŁ SPOTKANIE

Poprzednio zaplanowano, że z początkiem ubiegłego tygodnia Olszowski spotka się z premierem Włoch Bettino Craxi. W proteście przeciw wyrokowi sądu gdańskiego, skazującym Frasnyniuka, Lisa i Michnika, Craxi odwołał spotkanie z Olszowskim

Olszowski przyjął włoski minister spraw zagranicznych Andreotti. Olszowski dał do zrozumienia, że **zapadłe w Gdańsku wyroki skazujące trzech działaczy Solidarności, mogą ulec rewizji w sądzie apelacyjnym**

Ministrowi spraw zagranicznych PRL powiedziano, że **rząd włoski negatywnie ocenia rozwój wydarzeń w Polsce**

Po audiencji u Papieża, Olszowski wydał oświadczenie, w którym określił swe rozmowy z Janem Pawłem II jako szczerze i konstruktywne. Zorganizował też własną konferencję prasową, na której powiedział, że nie sądzi, aby jego dyskusje z Papieżem ucierpiały na skutek gdańskiego procesu

KARDYNAŁ CASAROLI POJEDZIE NA SŁOWACJĘ I DO JUGOSŁAWII

Informując o odrzuceniu życzenia PRL, przedstawiciele Stolicy Apostolskiej podali jednocześnie do wiadomości, że watykański sekretarz stanu, w imieniu Papieża, odbędzie w przyszłym roku podróż do Czechosłowacji i Jugosławii

Podróż kardynała Agostino Casaroli do Czechosłowacji będzie szczególnie ważna dlatego, że stosunki między państwem a Kościołem należą tam do najgorszych w Europie. 85-letni kardynał Frantisek Tomasek powiedział w tym roku, że sytuacja Kościoła stale się pogarsza, a katolikom się przeszkadza, ściga się ich i kontroluje

Papież przyjął zaproszenie kardynała Tomaska na uroczystości 1100 rocznicy śmierci św. Metodego, lecz władze czechosłowackie sprzeciwiły się wizycie papieskiej

Św. Metody i jego brat, św. Cyryl, przynieśli chrześcijaństwo Słowianom. Ojciec Święty otacza ich szczególną czcią

New York Times pisze, iż w Watykanie sądzi się, iż władze czechosłowackie zgodziły się na przyjazd kardynała Casaroli, bo nie chcą uchodzić za całkowicie nieustraszone wobec Kościoła

Kardynał Casaroli odwiedzi Krocję, w zachodniej Jugosławii, w dniach 4 i 5 lipca 1986, a 7 lipca będzie w Czechosłowacji, w miejscowości Velehrad na Morawach

New York Times nie wyklucza, że decyzja przyjęcia kardynała Casaroli jako specjalnego wysłannika Papieża jest jednym z kroków, zmierzających do poprawy stosunków z Watykanem. Ale wysoki dygnitarz watykański podkreślił w rozmowie z korespondentem amerykańskiego dziennika, że stosunki Stolicy Apostolskiej ze Wschodnią Europą znajdują się na trudnym etapie i że wszelkie zmiany w tych stosunkach będą częścią długotrwałego procesu

Korespondent podkreśla, że spotkanie Papieża z ministrem spraw zagranicznych PRL i ogłoszenie o wizycie kardynała Casaroli, są elementami dokonywanych obecnie intensywnych manewrów w stosunkach Stolicy Apostolskiej z blokiem sowieckim

ENCYKLIKA PAPIESKA O SZTUCZNYM PODZIALE EUROPY

New York Times informuje w specjalnej, własnej korespondencji z Rzymu, że **Jan Paweł II przygotowuje ogłoszenie w przyszłym miesiącu encykliki papieskiej, przedstawiającej poglądy głowy Kościoła na sprawy Wschodniej Europy i na kwestię sztucznego - jak to widzi Papież - podziału Europy na bloki**

Encyklika zostanie wydana dla uczczenia świętych Cyryla i Metodego. Jak informują urzędnicy watykańscy, **Papież wyrazi w encyklice zatroskanie przesładowaniami katolików w krajach komunistycznych**

Encykliki to najważniejsza forma papieskich wypowiedzi. Papież przedstawiają w nich idee i nauki, które uważa za szczególnie ważne

Jan Paweł II, w ciągu szesciu i pół lat na tronie piotrowym, wygłosił setki przemówień, opublikował wiele różnych specjalnych dokumentów, lecz ogłosił tylko trzy encykliki

TADEUSZ JEDYNAK ARESztOWANY

NIE DAŁ SIĘ PRZEKUPIĆ

Z kraju dotarła na Zachód wiadomość, że w poniedziałek 17 czerwca **aresztowany został Tadeusz Jedynek, członek działającej w podziemiu Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ Solidarność Tadeusz Jedynek reprezentuje w TTK Region Śląsko-Dąbrowski**

W piątek 21 czerwca amerykański dziennik *The Washington Post* podał, że o obecnym losie aresztowanego poinformowała Maria Jedynek, jego żona. Po aresztowaniu, władze najpierw próbowały przekupić Jedynaka, oferując mu zwolnienie, w zamian za wystąpienie telewizyjne, potępiające Solidarność

Jedynek kategorycznie odmówił kolaborowania z policją, a władze zapowiadają teraz, że zostanie oskarżony o zdradę. Grozi mu proces i bardzo ciężki wyrok

10 000 PODPISÓW POD PETYCJĄ DO SEJMU

Sobota, 21 czerwca. Jak podaje amerykańska agencja UPI, **Jacek Kuron stwierdził dziś, że przeszło dziesięć tysięcy Polaków podpisało już petycję do Sejmu, domagającą się zwolnienia skazanych ostatnio w procesie gdańskim Bogdana Lisa, Władysława Frasnyniuka i Adama Michnika**

Petycja, którą zredagowali działacze Solidarności, krążyła po kraju od tygodnia. Pierwszy podpis złożył Lech Wałęsa. Wyrok w procesie gdańskim zapadł 14 czerwca

DO POLSKICH DOMÓW ZAPUKAŁ FASZYZM

W czwartek, 20 czerwca, Michael T. Kaufman, warszawski korespondent amerykańskiego dziennika *The New York Times* przekazał następującą wiadomość

Adam Michnik powiedział, że jego proces dowodzi, że **do drzwi polskich domów zapukał faszyzm**. Stwierdzenie to znajduje się w osmiostronicowym liście, przemycanym z celi więziennej

38-letni Michnik oświadczył, że zamknięcie ust oskarżonym w czasie procesu i wykluczenie obserwatorów, stanowi podeptanie tradycji sądownictwa Sędziego Krzysztofa Zienuka, przewodniczącego zespołu sędziowskiego, który wydał wyroki w procesie gdańskim, oskarżył o utrzymywanie, od lat, kontaktów z aparatem bezpieczeństwa PRL

Michnik napisał, że prawa oskarżonych w tym procesie podeptano jeszcze bardziej brutalnie, niż w przeszłości. Dowodzi tego posłuszenie się na sali sądowej nagraniem skrycie na taśmie materiałami dowodowymi, jakich w przeszłości nie ujawniano, dobre świadków wyłącznie spośród policji, oraz wykluczenie z sali sądowej zagranicznych dziennikarzy

WAŁĘSIE GROZĄ WIĘZIENIEM

Ciąg dalszy ze str. 1

Prokurator formalnie ostrzegł Wałęsę, żądał zaprzestania wszelkiej „nielegalnej działalności”

Główny zarzut prokuratora dotyczył oświadczenia, w którym Wałęsa ostro zaatakował wysokie wyroki wydane na kolegów i w którym stwierdził, że stanowią one zagrożenie dla pokojowych form walki o prawa związkowe

Co mówi o tym sam Lech Wałęsa?

Agencja Reutera podaje, że we środę 19 czerwca, przewodniczący Solidarności rozmawiał z zachodnimi reporterami. Powiedział im, że funkcjonariusze władz poinformowali go, iż znajdzie się „w innej sytuacji”, i że mogą zostać podjęte przeciw niemu „inne środki”, jeśli nie zaprzestanie wydawać oświadczeń, publicznie krytykujących władze. Jak podaje paryski dziennik *Le Figaro*, zupełnie nie wyjaśniono, na czym miałyby polegać owe „inne środki”, stosowane wobec Wałęsy

Wałęsa powiedział reporterom, że w prokuraturze wojewódzkiej w Gdańsku oświadczone mu, iż **nadal toczy się przeciw niemu śledztwo, w związku z takimi samymi zarzutami, jakie postawiono trzem skazanym w poprzednim tygodniu na więzieniu działaczom Solidarności**

Podczas krótkiego spotkania z prokuratorem, Wałęsa nie odezwał się ani słowem. Wręczył prokuratorowi pismo z następującym tekstem

„*Proces Władysława Frasnyniuka, Bogdana Lisa i Adama Michnika umocnił mnie w przekonaniu, że istnieje tylko jedna forma godnego zachowania się wobec sądów, prokuratora czy policji - odmowa składania jakichkolwiek zeznań i prowadzenia jakichkolwiek rozmów. Wobec tego odmawiam zeznań* (Tekst ten podajemy w tłumaczeniu z angielskiego, z depeszy Reutera. Warto tu przypomnieć, że głównym materiałem dowodowym w procesie gdańskim była była najwyraźniej sfałszowana tasma z nagraniem magnetofonowym, zmontowana z różnych rozmów z więzionym Władysławem Frasnyniukiem)

Wałęsa powiedział, że funkcjonariusze wymienili jego oświadczenie, złożone 11 czerwca, w czasie trwania procesu trzech działaczy, którym wymierzono wyroki od dwu i pół do trzech i pół lat więzienia, za planowanie piętnastominutowego strajku powszechnego, w proteście przeciw podwyżkom cen żywności

W swym oświadczeniu z 11 czerwca, Wałęsa określił oskarżenie Frasnyniuka, Lisa i Michnika, jako akt terrorystyczny i stwierdził, że okoliczności procesu zmuszają go do oświadczenia, iż uległy obecnie zagrożeniu pokojowe metody walki o reformę państwa i o prawa związkowe

Od okresu internowania w czasie stanu wojennego, które trwały 11 miesięcy, Wałęsa nigdy dotychczas nie był aresztowany

O ile nam wiadomo, w TTK pozostają więc teraz w podziemiu Bogdan Borusewicz z Regionu Gdańsk, Zbigniew Bujak z Regionu Mazowsze, Marek Muszyński z Regionu Dolny Śląsk, oraz przedstawiciel Regionu Małopolska

Mozna się spodziewać, że na miejsce aresztowanego Jedynaka podziemie wyłoni do Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej jego następcę

SENAT USA ZAKWESTIONOWAŁ PANOWANIE SOWIETÓW W EUROPIE WSCHODNIEJ

W poniedziałek 10 czerwca Senat USA przyjął jednogłośnie zmodyfikowaną wersję rezolucji 37 przedstawionej przez senatora Roberta Kastena. Weszła ona jako poprawka do Ustawy S 1003 Departamentu Stanu. Pełna nazwa ustawy: „State Department Authorization Bill S 1003”

Poprawkę dodano do aktu regulującego działalność USA w sprawach zagranicznych o nazwie „Foreign Relations Authorization Act” w roku fiskalnym 1986-1987. Poprawka odrzuca „wszelkie próby legitymizacji sowieckiego panowania w krajach Europy Wschodniej na drodze umów jałtańskich”

Projekt rezolucji senatora Kastena poparli przewodniczący Komisji Senackiej spraw zagranicznych Richard G. Lugar oraz demokrat z tejże Komisji Clairborne Pell. Wobec braku sprzeciwu poprawkę przyjęto jednogłośnie

Wygląda na to, że kształt poprawki jest ostateczny. Nie powinna być ona dyskutowana przez Komitet Spraw Zagranicznych Złożony z Senatorów i przedstawicieli Izby Reprezentantów na konferencji, która dotyczy ściśle budżetowych spraw

Biały Dom i Departament Stanu oświadczyły, że nie zamierzają stwarzać przeszkód ustawie. Do jej pełnomocności potrzeba podpisu prezydenta Reagana

Krzysztof Rac z organizacji Pomost, która od 2 lat prowadziła akcję pod hasłem zniesienia Jałty i zabiegała o przeprowadzenie ustawy u kolejnych Senatorów (pierwszym z nich był senator Corcoran) określił poprawkę do ustawy jako „wielkie zwycięstwo wszystkich narodów ujarzmionych” i serdecznie podziękował Senatorowi w imieniu Pomostu i innych organizacji uczestniczących w akcji Jałta

POLSKA: POŻYTKI Z NIESZCZĘŚCIA

Tekst ten ukazał się w najnowszym numerze dwutygodnika *The New York Review of Books* czołowego pisma amerykańskich (często lewicujących) intelektualistów. Autorem jest Timothy Garton Ash,

wybitny brytyjski historyk i publicysta, współpracownik *Spectatora* i *Timasa* autor książki *The Polish Revolution Solidarity* *Sródytudy Echa Tygodnia.*

„Sądzę, że to bardzo zachęcające, iż właśnie tutaj spełnia się marzenie Karola Marksa”, powiedział Kurt Vonnegut czołowemu podziemnemu *Tygodnikowi Mazowsze*, podczas swej ostatniej wizyty w Polsce. Chodziło mu o marzenie Marksa o „zanikaniu, albo raczej ignorowaniu, państwa”. To miłe spostrzeżenie Vonneguta uchwyciło istotę fantastycznego życia umysłowego w dzisiejszej Polsce. Bo oto mamy państwo komunistyczne, w którym najlepsi pisarze publikują w podziemnych wydawnictwach, najlepsi dziennikarze piszą do podziemnych gazet, a najlepsi nauczyciele pracują poza murami szkoły, w którym wyklęte przez władze zespoły teatralne po prostu dalej pracują na scenie, w klasztorach, podczas gdy wyrzuceni z pracy profesorowie nadal wykładają jako „prywatni goście” na własnych seminariach, w których kościoły są także szkołami, salami koncertowymi i galeriami sztuki. Cały świat nauki i kultury istnieje całkowicie niezależnie od państwa, które twierdzi, że świat ten kontroluje - rzeczywisty świat świadomości, unoszący się na wysokości, swobodnie, jak trumna Mahometa, ponad fałszywym światem bytu.

Oczywiście, każde dziecko szkolne w Polsce wie, że od czasu rozbiorów *inteligencja* spełnia misję obrony ducha i kultury narodu przed władzą polityczną. Ta romantyczna wersja *noblesse oblige* jest w istocie tradycyjną definicją tego, co to znaczy być intelektualistą albo, szerzej - członkiem klasy ludzi wykształconych - *inteligentem*.

Jest to zdefiniowanie samego siebie subiektywnie, idealistyczne, w którym świadomość określa byt. W niewoli, głosi zasadę Jak Gdyby Staraj się żyć, *jak gdybys żył* w wolnym kraju, choć dziś twym gabinetem jest cela więzienia. Albo, jak to sformułował współczesny polski poeta Ryszard Krynicki, w poemacie zadedykowanym Adamowi Michnikowi

zyjąc tu i teraz
musisz udawać
że żyjesz gdzie indziej
i kiedy indziej
i, w najlepszym wypadku,
walczysz ze zmarłymi
poprzez żelazną kurtynę chmur

Ale kiedy Krynicki pisał te słowa, w połowie lat siedemdziesiątych, było jeszcze bardzo niewiele intelektualistów, którzy rzeczywiście starali się żyć według zasady Jak Gdyby Typowy student czy naukowiec w latach Gierka, z cynizmem traktował wszelkie idee i ideały, prawie się nad tym nie zastanawiając, akceptował w słowach panującą ideologię, o tyle o ile służyło to prawdziwemu celowi życia: poważnemu dążeniu do lepszej sytuacji materialnej i do prywatnego szczęścia.

Rewolucja świadomości

Tym, co przekształciło „dysydencką” mniejszość w „dysydencką” większość, była rewolucja Solidarności z lat 1980 i 1981. Rewolucja ta była rewolucją świadomości. Tym, co się trwale zmieniło, były nie instytucje lub stosunki własności, lecz umysły i postawy ludzkie. Krakowski teolog Józef Tischner powiedział „Solidarność to wielki las, zadrzewiony obudzonymi sumieniami”. Za linią frontu w konfrontacji między krajowym kierownictwem Solidarności a władzami komunistycznymi, miliony ludzi w całym kraju - w fabrykach, urzędach, na uniwersytetach, w szkołach - odkryło nagle, że nie muszą już więcej żyć podwójnym życiem, że mogą mówić publicznie to, co myślą prywatnie. Ludzie ci zaczęli odkrywać prawdę o swym kraju, prawdziwe fakty o jego historii, gospodarce, o przywilejach klasy rządzącej, o stosunkach kraju ze Związkiem Sowieckim, i doszli do wniosku, że pierwszy, wolności słowa, wolności zgromadzeń, demokratycznych wyborów, poczuli jak smakuje samorząd. Przez kilka miesięcy rzeczywiście było tak, *jak gdyby* żyli w wolnym kraju. Z zasady, im kto był młodszy, tym bardziej intensywne było to doświadczenie - studenci i dzieci szkolne znaleźli się wśród najaktywniejszych i najbardziej radykalnych. Jednocześnie, w warunkach załamującej się gospodarki, państwo dysponowało coraz mniejszym zasobem dóbr materialnych, których można by było użyć, by zwabić młode pokolenie z powrotem, w szeregi konformistów.

Po ogłoszeniu przez Jaruzelskiego stanu wojennego w grudniu 1981, ta przekształcona i zgalwanizowana młoda

inteligencja rzuciła się, z pasją, w ruch oporu - konspiracyjny i jawny, bierny i czynny. Wielu widziało siebie jako kontynuatorów (lecz odrzucających przemoc) Armii Krajowej z czasu wojny, w której także przeważała młoda inteligencja. Niektórzy zeszli w podziemie, czytali książki o AK, by zdobyć wiedzę o organizowaniu konspiracji. Inni zaczęli żyć w „połkonspiracji”, wymykając się wieczorami (rzuc okiem za siebie, czy nie ma gdzieś białego Fiata, jakich używa tajna policja) aby obsługiwać starannie ukryte maszyny ofsetowe i wydrukować kilkaset egzemplarzy najnowszego nieoficjalnego periodyku - czy książki o AK. Jeszcze więcej było takich - tysiące - którzy pomagali w kolportażu nieoficjalnej literatury i zachłannie ją konsumowali.

Nikt nie wie, ile się tej literatury produkuje. W Warszawie powiedziano mi, że liczbę tytułów periodycznych szacuje się na 1600, zastrzegając się, że w wielu przypadkach wychodzi tylko jeden lub dwa numery nowego tytułu.

Dzisiaj ten świat kultury niezależnej - kultury pojętej w najszerszym znaczeniu tego słowa - jest zapewne najbardziej faktycznie rozległą dziedziną opozycji w Polsce. Bo Solidarność robotników, która na początku umożliwiła tę rewolucję kulturalną, została sama zgnieciona i rozkawałkowana. Oczywiście nadal istnieje jej podziemie, krajowe kierownictwo, jest także kierownictwo działające jawnie, oświadczenia kierownictwa nadal mają wielkie znaczenie symboliczne, ale nie jest już ono zdolne do organizowania ogólnokrajowych akcji w przemyśle. Po pierwsze, rząd od pewnego czasu znów zamyka przywódców Solidarności. Po amnestii z lipca ubiegłego roku, zostało chyba mniej, niż czterdziestu więźniów politycznych, teraz jest co najmniej 160, a reżim organizuje w Gdanku proces Adama Michnika, Bogdana Lisa i Władysława Frasyniuka. Podstawowe komórki Solidarności, komitety fabryczne, nie mogą na codzień działać jako związki zawodowe, reprezentujące prawdziwe interesy siły roboczej - co w końcu stanowi *raison d'être* ich istnienia (Co nie znaczy, że robotnicy są zadowoleni, albo że nowa seria podwyżek cen mięsa tego lata, nie spowoduje strajków i protestów. Jest zupełnie inaczej. Ale strajki będą zapewne sporadyczne i nie kontrolowane - będą przypominać protesty i strajki z okresu przedsolidarnościowego. A to państwo niewątpliwie umie robić jedno - umie łamać strajki.)

Byłoby oczywistym błędem nakreślać wyraźną granicę, znamion Solidarności z lat 1980-1981 była ścisła więź między intelektualistami a robotnikami, i wiele z niej się do dziś zachowało. Na najwyższym poziomie więź tę symbolizują stosunki między Wałęsą a jego doradcami. Co więcej, większość zajmujących się tworzeniem tej niezależnej kultury dokłada starania, aby ją udostępnić także i robotnikom.

oddzielając robotników od inteligencji. Jednym z nich, w Nowej Hucie pod Krakowem, istnieje „Chrześcijański Uniwersytet Robotniczy”, mieszczący się w wielkim, nowym kościele w Mistrzejowicach, który Papież poświęcił w czasie swej ostatniej wizyty. Tutaj ks. Janeczka, który dla robotników nowohuckich jest tym, czym był ks. Popiełuszko dla robotników Huty Warszawa, zorganizował regularne wykłady, pokazy filmowe, koncerty, stałą wystawę fotograficzną, i coś co dumnie nazywa „niezależną służbą telewizyjną” - czyli nagrania wideo, głównie wywiady ze sławnymi Polakami.

Regularnie odbywają się „Msze za Ojczyznę” (tradycja, której początek dał w Warszawie ks. Popiełuszko) Na wieczornej mszy, w której uczestniczyłem, orkiestra Filharmonii Krakowskiej wraz z chórem wykonała *Mesjasza* Haendla, a hoza primadonna, na kościelnym chorze, śpiewała arie. Ale Mistrzejowice są wyjątkowe. Z zasady ludzie, którzy najwięcej korzystają ze świata niezależnej kultury, to nieuchronnie ci, których zawodem jest myślenie, a narzędnym słowo.

Weźmy studenta pierwszego roku, na uniwersytecie w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, czy Gdańsku (Sprawy mogą się mieć inaczej w mniejszych miastach). Jeśli miał szczęście, w szkole uczono go w oparciu o programy, w dużej mierze uzgodnione w okresie Solidarności. W dodatku, mógł się już posługiwać którąś z publikacji Edukacji Narodowej (znanych pod akronimem ZEN) dającą, na przykład, prawdziwy obraz roli Polski w II Wojnie Światowej. ZENy wydaje Komisja Oświaty Niezależnej - jedna z trzech, powiązanych z sobą, nieoficjalnych komisji (pozostałe, to Społeczny Komitet Nauki i Komisja Kultury Niezależnej). Anonimowi członkowie tych komitetów są, obok Kościoła, głównymi koordynatorami niezależnego, polskiego życia kulturalnego.

Nasz student znajdzie na uniwersytecie niemal zupełną wolność słowa w salach wykładowych. Jedno z pierwszych seminariów może być poświęcone „krytykom totalitaryzmu” - Hannie Arendt, Orwellowi, Hayekowi. Podstawowe teksty - 1984, *Początki totalitaryzmu*, *Ustanowienie wolności*, i tak dalej - naturalnie zostały wydane w podziemiu, i można je kupić u kolegów kolporterów. Mało tego, jak powiedziała mi pewna wykładowczyni, jej studentom łatwiej jest kupić książki wydane nieoficjalnie, niż książki, które drukują wydawcy państwowi.

Poza tym, nasz student ma w domu na półce przypadkowy wybór podziemnej prasy - dwie ciasno zadrukowane strony *Tygodnika Mazowsze* z informacjami (jest to *Newsweek* podziemia), a z komentarzami - jeden z wielu „nieregularnych miesięczników” - może numer orwellowski wydawanej w Krakowie *Arki*, zawierający też tekst Podhoretza z *Harpera*, albo *Bez Dekretu*, z kontrowersyjnym esejem o Ameryce Środkowej, przedrukowanym z *The New York Review*, albo organ katolickiego, patriotycznego ruchu Młoda Polska - *Polityka Polska* - z artykułami o tym, że Polska potrzebuje nowej prawicy

W kaplicy przy uniwersytecie, w miejskim Klubie Inteligencji Katolickiej, będzie mógł wysłuchać czołowych niezależnych intelektualistów - byłych doradców Solidarności jak, na przykład, Tadeusz Mazowiecki, lub historyka Solidarności, Jerzego Holzera - dających odczyty obejmujące bardzo szeroki zakres tematów. Jeśli mu się uda, dostanie bilety na sztukę o Osipie Mandelsztamie, wystawioną (przepięknie) przez Teatr Osmego Dnia z Poznania. Teatr Osmego Dnia został oficjalnie zakazany - więc przedstawienie odbędzie się w klasztorze Dominikanów

Na uniwersytecie, nasz student pierwszego roku znajdzie też bardzo aktywny komitet Samorządu Studenckiego (o tożsamości komitetu głośno świadczy literaturę użyte w jego nazwie, białe-czerwone, wzięte z wycieczki z plakatu Solidarności) Komitet reprezentuje interesy studentów i rozdziela wszystkie fundusze na działalność społeczną - na kluby studenckie i sportowe, wycieczki, i tak dalej. Rzeczywiście, jedną z najbardziej godnych uwagi cech obecności życia uniwersyteckiego w Polsce, jest wysoki stopień wewnętrznej demokracji, który chwilami przypomina bardziej umiarkowane żądania z 1968 na Sorbonie a nawet w Berkeley. Do ciał rządzących uniwersytetem wybiera się (w tajnym głosowaniu, nadzorowanym przez komitet Samorządu Studenckiego) przedstawiciele studentów. Na niektórych wydziałach Uniwersytetu Warszawskiego, studenci nie tylko mają wpływ na program swych studiów, ale także wystawiają oceny swym profesorom „Ja dostałem 4,7” - powiedział mi z uśmiechem zadowolony nowo wybrany rektor, prof. Białkowski (W Polsce stopnie zaczynają się od 2,00 - niedostatecznie - do 5,00 - bardzo dobrze) „Jeden z moich kolegów dostał w ubiegłym roku 3,1”, dodał rektor Białkowski. W tym roku kolega ten starannie przygotował wykłady - i podniósł swą ocenę do 4,5

Zarówno rektor z wyboru, jak i wybrani przedstawiciele studentów, nie szczeni się nawzajem gorących pochwał i wydaje się, że doskonale ze sobą współpracują. Białkowski mówi „Wiele się od nich nauczyłem”

Jeden z działaczy studenckich wyjaśnił „Wielu z nas było razem internowanych w 1982. Wspólna cęła pomaga usunąć dystans między profesorem a studentem”. Obie strony podkreślają to, co jest może najbardziej godnym uwagi faktem - że autonomia i wewnętrzna demokracja na uniwersytetach, opiera się na ustawie o szkolnictwie wyższym, uchwalonej w czasie stanu wojennego - w maju 1982 - ustawie, która choć nie idzie tak daleko, jak projekt, opracowany kiedy Solidarność była jeszcze legalną organizacją - to jednak jest najbardziej liberalną ustawą, jaką widziała komunistyczna Polska

Gdzie jest państwo?! Gdzie partia?!

W tym momencie gość z Zachodu, który cokolwiek wie o bloku sowieckim, a jeszcze bardziej przybysz ze Wschodu, nie będzie się już mógł powstrzymać „Jakże, na Boga, jest to wszystko możliwe, w czwartym roku tak zwanej normalizacji?”, zapyta „Jeśli Husak mógł uspokoić swoich intelektualistów, dlaczego nie może tego zrobić Jaruzelski (to gość sowiecki) Gdzie jest państwo? Gdzie jest partia?”

Zdaje się, że całkiem ostatnio i państwo i partia zaczęły sobie zadawać te same pytania. Jedną z oczywistych odpowiedzi brzmi rezimowi w Polsce zostało jeszcze wiele do „znormalizowania”. Pierwszym jego celem było zgnięcie Solidarności robotniczej, a to wymagało większej energii politycznej i większej części energii rezimowej policji. Tak więc pesymista mógłby powiedzieć „To tylko stara, znajoma metoda salami - kiedy skonczą z plasterkowaniem robotników, zabiorą się do intelektualistów. Tylko poczekajmy”

Druga spekulatywna odpowiedź jest taka, że w początkowej fazie przywracania minimum kontroli politycznej, przy użyciu, ogólnie rzecz biorąc, minimum fizycznego terroru (co trzeba przyznać), rządowi Jaruzelskiego konieczna była (jest?) potrzebna współpraca Kościoła, ze względów taktycznych. A w tym ogromnie poszerzonym świecie działalności duchowej, oświatowej i kulturalnej, w którym wartość solidarności przez małe „s” (jak to głosi Papież) jest zachowywana i przekazywana - rezim musi płacić cenę, której żądają przywódcy Kościoła za swą współpracę, dopóty, dopóki zachodzi ta taktyczna konieczność

Ale obie te przyczyny ciągle jeszcze nie tłumaczą w pełni, dlaczego rezim Jaruzelskiego uchwalił taką kartę swobod akademickich w pierwszym roku stanu wojennego, oraz dlaczego, rozwiązując związki pisarzy, artystów, aktorów i dziennikarzy w zdrowym stylu husakowskim, z dzwaczną tolerancją zezwala na całkiem otwartą krytykę w oficjalnej (i cenzurowanej) prasie katolickiej, i pozwala na oficjalne wydawanie książek autorów, którzy publikują także w *samizdacie* lub na Zachodzie

Niektórzy sugerują, i to jest prawdopodobne, że w pierwszym roku stanu wojennego rząd miał nadzieję - może ją ma nadal - na przeciągnięcie części inteligencji na swoją stronę, przy pomocy demonstracyjnie okazywanej tolerancji, zgodnie z dewizą Janosa Kádara na Węgrzech „Kto nie jest przeciw nam, ten jest z nami”. Z kwasną miną zauważa się, że gdyby rząd nie publikował niektórych autorów, wydających swe książki nieoficjalnie, to nie miałby żadnych autorów z reputacją do publikowania

Jest też teoria, którą mógłbym nazwać teorią prozopograficzną. Kilku najbliższych doradców politycznych Jaruzelskiego - na przykład wicepremier Mieczysław Rakowski i rzecznik rządu Jerzy Urban - wywodzi się z warszawskiego środowiska intelektualnego (Nawiasem, sam generał musi się dość dobrze orientować, co się dzieje na Uniwersytecie Warszawskim - studiuje tam jego własna

córka) Doradcy ci, przynajmniej w swoim pojęciu, nadal są na ty z przywódcami intelektualnej opozycji - swymi byłymi kolegami z dawnych, złotych dni „polskiego Pazdźnika” 1956. Nie są w stanie (ma się tę sentymentalną nadzieję) całkiem się cieszyć z pogardy swoich byłych przyjaciół. Nie mogli (tak się może na wnie sędzi) całkiem się pozbyć zaangażowania w sprawę swobody debатовania, która tak bardzo była częścią polskiego Pazdźnika. Gdzie tam w nich, być może, nadal się kołaczcie cieni *inteligenta* †

†Choc przypominam sobie precyzyjny sąd wybitnego polskiego filozofa o „tak powiem społeczno intelektualnym statusie Rakowskiego”, Mietek powiedział był bowiem dawniej kolegami z pewnością jest inteligentny ale *inteligentem* to on nie jest

VICTOR W. KRUPOWICZ

Realtor & Insurance Broker

Kupno i sprzedaż nieruchomości oraz wszelkiego rodzaju ubezpieczenia

AUTO — HOME — BUSINESS

INSURANCE

TEL. 533 - 8573

Westown Real Estate & Insurance Ltd., 268 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont

CANADA DAY 85

Przyłącz się do nas! Christopher Ward - prowadzący program "Much Music" będzie Mistrzem Ceremonii otwarcia obchodów Dnia Kanady 1985.

W programie obchodów uroczyste powitanie zebranych przez Premiera Ontario, prezentacja tych, którzy otrzymali nagrody Dobrego Obywatela (Good Citizenship Award), oddanie 21 salw artyleryjskich przez torontoński Siódmy Regiment Królewskiej Artylerii Kanadyjskiej, a także wypuszczenie 3000 balonów

Przyłącz się do nas!

1 lipca, 1985 od 11:30 do 2.45
przed Parlamentem Ontario

Youth Relays
 Balloon Sculpturers
 Ventures Drum and Bugle Corps
 Circus Shmirkus
 Mime Artists
 Magicians
 Sphere Clown Band
 Pharazon Dance Company
 Clown Make-up Artists
 Washboard Super Club
 Jong Park Tae Kwon-Do
 Fernandez Magic Spectacular
 The Human Robot
 Whiskey Jack
 Hot dogs
 10¢ Ice cream
 Pop

Ministry of Intergovernmental Affairs
 Ontario

INTERNATIONAL YOUTH YEAR 1985
 ANNÉE INTERNATIONALE DE LA JEUNESSE 1985

ADAM MICHIK

NOWY CUD NAD WISŁĄ

Rzecznik prasowy rządu stwierdził, że moim życzeniem było, abym został aresztowany, miałem być narzędziem w rękach moich mocodawców z Pentagonu, którym służy to do rozpowszechniania fałszywego obrazu ekipy Jaruzelskiego

Z konkluzji Urbana wynika nieodparcie, że w Polsce panuje absolutny spokój, że rząd posiada niesłychanie duży autorytet moralny i cieszy się poparciem większości narodu. Małe grupki terrorystów, inspirowane przez Reagana, robią wszystko, aby dostać się do więzienia, błagając wręcz, aby ich aresztować.

W rzeczywistości temu wnikliwemu rzecznikowi trudno jest pojąć, że są także ludzie, którzy mimo grożącego im aresztu, nie obawiają się być wiernym swoim ideałom.

Mimo wszystko w moich nocnych rozmyślaniach w więzieniu zadawałem sobie stale pytanie - dlaczego Bogdan Lis, Władysław Frasyniuk, i ja zostaliśmy aresztowani? Odpowiedź lęk rządzących przed stale wzrastającym napięciem społecznym i przy stale obniżającym się poziomie życia. Poza tym trzeba było udobruchać aparat bezpieczeństwa, sfrustrowany procesem torunskim.

Aresztowanie nas dowodzi, że droga represji stosowana przez władzę prowadzi do nikąd - przynajmniej w Polsce i nie dzisiaj.

Oczywiście, istnieje możliwość nawet dość długiego, rządzenia za pomocą represji przy odpowiedniej sytuacji geopolitycznej. Lecz dawne metody ucisku nikogo już nie przekonują, nasze aresztowanie nikogo nie odstraszy ani nie zmusi do poddania się. Iluzją jest to, że władzę w systemie dyktatury można utrzymać tylko za pomocą siły i gwałtu. Długotrwałe dyktatury wychowały wprawdzie typ człowieka, który nie jest przyzwyczajony do wolności, prawdy i zachowania godności, ale krytyczny moment dyktatury następuje, kiedy ludzka niezależność zaczyna wiązać się w grupki czy organizacje niezależne np. od partii. W warunkach tak zwanego przepisowego systemu realnego socjalizmu, wahnięcia podobne nie trwały dłużej jak parę miesięcy. W Polsce natomiast - prawdziwy cud nad Wisłą - funkcjonują niezależne struktury organizacyjne już parę lat. Gdyby chciano zlikwidować ich niezależność należałoby cały kraj zamienić na więzienie.

Polskie realia są takie - od 40 miesięcy, od czasu zawieszenia stanu wojennego, powstaje coraz szerszy ruch oporu społecznego przeciwko dyktaturze i jeszcze szerszy front odmowy przeciwko generałom.

Jednocześnie nie występuje ze strony Solidarności żadna aktywność terrorystyczna, żadne zamachy i uprowadzenia. Tymi metodami posługuje się tylko państwowy aparat władzy. Jakże wzorce znaleźć do tej niezwyczajnej sytuacji, w której represje, nękanie człowieka - sprzymierzeńcy każdej dyktatury - nie były w stanie zlikwidować Solidarności, tego najważniejszego ogniska ruchu nieposłusznego wobec władzy, ani skierować go na drogę terroryzmu.

W jaki sposób naród przezwyciężył te wspólne alternatywy między serwilizmem a wątpliwością?

Według mnie naród polski nie czuje się zwyciężony. Starymi metodami władza nie może dłużej rządzić, a na nowy model nie pozwala wzorzec Lenina. Ludzie nie chcą żyć dłużej tak jak dotychczas oraz nie odwołują się do strachu przed nowym.

Polacy nie chcą godzić się dłużej na brak wolności. "Wprowadzić nowe metody rządzenia" to znaczy dopuścić naród do samodzielnego decydowania o własnym losie, nie traktować tego jako przejściowego zła, lecz jako społeczną rzeczywistość. Tędy wiedzie droga do dialogu i kompromisu.

Czy może być kompromis pomiędzy więzieniem i jego strażnikami? Czy nasi "fundamentalisci" mają rację uważając, że demokratyczne zmiany nie nastąpią dopóki nie rozpadnie się międzynarodowy system komunistyczny? W swoich dalekosiężnych planach widzą niezależność Polski po całkowitym upadku komunizmu.

Żaden człowiek w dzisiejszej Polsce nie jest w stanie wyobrazić sobie, aby Polacy mogli ze swojego kraju wypędzić wojska sowieckie wraz z władzą komunistyczną. Związek Sowiecki dysponuje za dużą siłą wojskową.

Inaczej mówiąc nie posiadamy działającego Napoleona, po takiej replce rezygnował z dalszej konwersacji. Napoleon nie był zainteresowany budowaniem społeczeństwa pluralistycznego i demokratycznego, lecz zwycięstwami swojej armii. Dlatego nie możemy poprzestać na takiej odpowiedzi.

Historia jest dobrą lekcją. Jeżeli gwałtem zburzymy starą Bastylę, zostanie natomiast zbudowana nowa.

W planach walki o wolność muszą zostać wpisane wszystkie możliwe historyczne następstwa rewolucyjnego gwałtu. Doświadczenia zwyrodnienia terroryzmu muszą zostać w świadomości uczestników

ruchów wolnościowych zaprogramowane w przeciwnym bowiem razie wolność zostanie - zgodnie ze znaną formułą Simone Veil - znowu tylko ucieczką z obozu zwycięzcy.

Mozna zrozumieć psychikę linczującej masy Węgrów w 1956 r., trudno było jednak znaleźć drogę do wolności przez te krzywe uliczki. Była to lekcja narodowej klęski, a nie lekcja demokratycznej strategii wolności.

W "Praskiej Wiośnie" 1968 udało się uniknąć rewolucyjnego terroru, utknęła ona jednak na sprawie narodowej jedności. Rewolucyjny proces nie osiągnął szczytu wewnętrznej polaryzacji, kiedy pytanie o władzę komunistyczną stało się punktem wewnętrznych sprzeczek.

Dopiero Polsce udało się położyć tamę komunistycznej nomenklaturze i doprowadzić do faktycznego pluralizmu tak daleko, na ile pozwoliła doktryna Breżniewa. Dlatego też terror był Solidarności obcy.

Najważniejsze punkty strategii Solidarności zaowocowały po zawieszeniu stanu wojennego, kiedy skoncentrowany atak armii i policji natrafił na niekonwencjonalne formy oporu - na "milczące morze".

Nawet jeżeli brak politycznej wolności w Polsce, na skutek niekorzystnych układów międzynarodowych, będzie jeszcze musiał długo trwać, nikomu nie udało się wyrwać z polskich głów wszystkich przeczytanych książek i czasopism, wszystkich przeprowadzonych dyskusji.

Wizja normalizacji a la Kadar lub a la Husak wiodłaby poprzez totalne zniszczenie wszystkich instytucji i niezależnych stowarzyszeń. 40 miesięcy po sowieckiej interwencji Węgry przypominały jedno polityczne cmentarzysko, 40 miesięcy po normalizacji w Czechosłowacji - stała się ona, jeśli chodzi o kulturę, europejską Białą.

W Polsce, przeciwnie, po całkowitej likwidacji wolnych Związków Zawodowych, organizacji młodzieżowych, redakcji czasopism, po 40 miesiącach represji i prowokacji, społeczeństwo nie tylko nie zostało zniszczone i rozbita, lecz okazuje swoją niezależność - wypadek bez precedensu.

Sytuacja mało przypomina zadowolenie komunistycznego kraju po zwycięskim puczu wojskowym. Jak długą drogę musieli pokonać Polacy od totalitaryzmu do demokracji.

Główny morderca księdza Jerzego Popiełuszko, kapitan Piotrowski stał się idolem dla swoich kolegów ze służby bezpieczeństwa. Sam słyszałem to od nich w czasie przesłuchania i w areszcie. Kiedy bezpośrednio po pożegnaniu z Lechem Wałęsą wszedłem do samochodu, powiedzieli mi "dla pana Michnika mamy wolne miejsce w bagażniku". Ci dowcipnicy nie zadawali sobie nawet trudu stwarzania pozorów.

Inaczej generałowie. Oni przykładają dużą wagę do pozorów. Oni nie chcą, wbrew faktom, być zamieszani i odpowiedzialni za to morderstwo. Dlatego musieli się odbyć proces torunski i dlatego skazani twierdzili twardo, że nie było żadnych rozkazów z góry, uprowadzenie i zamordowanie księdza było akcją partyzancką oskarżonych.

Zasłona dymna jaką był proces torunski nie przyniosła żadnych politycznych zmian. Aby rozbić wywalczony przez społeczeństwo struktury, aresztuje się w starym stylu aktywistów Solidarności i skazuje przez zdyscyplinowany aparat sprawiedliwości pod byle pretekstem. Ja awansowałem na członka Prowizorycznego Komitetu Koordynacyjnego Solidarności co przyniosłoby mi honor, gdyby nie mianowano mnie na to stanowisko w służbowych pomieszczeniach Gdanskiej Służby Bezpieczeństwa.

Lista więźniów politycznych jest coraz dłuższa. Gdyby aresztowanie Lisa, Frasyniuka i mnie mogło być jakimś promyknięciem nadziei dla innych więźniów, nasze zatrzymanie nie byłoby daremne.

I tak ta maszyna więzienna została znowu wprowadzona w ruch. Inaczej zresztą

nie może być. W obliczu niepowodzenia gospodarczych, nowe ataki na poziom życia i osiągnięcia socjalne, wśród stale rosnącego napięcia społecznego, mogą doprowadzić do eksplozji gniewu robotniczego, a generałowie liczą tylko na strach przed reżimem.

Daremnie. Sytuacja organizacyjna Solidarności, tuziny ukazujących się nielegalnie czasopism i książek, powaga dyskusji, której nieodłącznym towarzyszy ryzyko - to jest to, co ja nazywam cudem nad Wisłą.

Pomiędzy moimi ostatnimi aresztowaniami wysłuchałem seminarium dla studentów i dla robotników, czytałem nielegalne czasopisma kursujące w różnych miastach. Czytałem ukazujące się poza cenzurą książki Poppera i Kundery, Besancon i Orona, Orwella i Szestowa, Sołżenicyna i Havela. Oglądałem niezależne malarstwo i fotografie, a także pierwsze niecenzurowane filmy na kasetach video. Oglądałem kościoły jako oazy niezależności duchowej.

Kierująca myśl Solidarności, jej dążenia do samodzielnego Republiki przychyliła się do szansy, że u celu tego ruchu nie będzie czekała gilotyna ani pluton egzekucyjny przeciwko "wrogom ludu".

Polska nie oczekuje pomocy od nikogo. Nie stawia na Reagana ani nie liczy na pershungi, nie wiąże nadziei z rokowaniami genewskimi. Mimo że każdy gość przyjeżdżający ze świata pozdrawia Solidarnosc Polacy wiedzą, że są skazani tylko na siebie. Nikt im nie pomoże, muszą sami zdać ten egzamin.

Zadna przyczyna napięcia nie została zlikwidowana i żaden konflikt nie został rozwiązany. Normalizacja w duchu porozumienia okazała się iluzją. Co może jeszcze nastąpić?

Obecny konflikt może doprowadzić do eksplozji albo do dialogu, którego osiągnięciem byłoby utworzenie prowizorycznej komisji koordynacyjnej Solidarności, o co zabiega Lech Wałęsa. Szanse tej strategii będą tym większe, im wyższy będzie stopień samoorganizacji niezależnej Polski.

W ubiegłym roku generałowie przegrali bitwę o amnestię. Przegrali także "zimną wojnę społeczną". Nie znaczy to, że dążenie do coraz większego utrudnienia naszego życia zostało zaniechane, że nie będzie dalszych uprowadzeń, bicia i zabijania, że nie będzie dalszego zamykania za kratami.

Zarówno ten ze swoją żołnierską skromnością, działający ujmująco generał Jaruzelski jak i gen. Kiszczak - ze swoją naturalną prostotą - mogą jeszcze przez kilka najbliższych lat nasze życie szarpnąć.

Oni wiedzą co robić, aby myśli człowieka za kratkami - może poza płk. Pietruszką i kpt. Piotrowskim - nie zakłóciły im snu. Przeciwnie, każdy podpisany nakaz aresztowania daje im poczucie dobrze spełnionego obowiązku. I wierzą w to, że tak będzie zawsze.

Oni się po prostu mylą, stali się zbyt pewni siebie. Tutaj można któregoś pięknego wiosennego poranka obudzić się w całkowicie zmienionym kraju. Tutaj już niejednokrotnie sekretarze partii uciekali tylko w kalesonach z płonących gmachów partyjnych.

Edward Gierek, tak bardzo kochany przez Breżniewa, Helmuta Schmidta i przez Giscard'a d'Estaing, także bardzo szanowany przez Cartera - w ciągu tygodnia odbył swój podróż z samego szczytu w nicos.

W swoich osłoniętych pokojach, skazani na denuncjatorskie meldunki swoich donosicieli, generałowie nie wiedzą jak ich ocenia naród. My jednak - za kratkami tę wiedzę posiadamy. I dlatego, dysponując tą wiedzą, mogę im tylko życzyć, aby ten konflikt w Polsce zamienił się w dialog.

Jeżeli nastąpi eksplozja, pozostanie generałom tylko jedno - zwrócić się do Bogdana Lisa czy Władysława Frasyniuka, ich dzisiejszych więźniów, aby wyrwali ich z płonących ramion śmierci.

Der Spiegel 13 05 85

Gdańsk-Kurkowo.

Tłum S. CECH

TransCanPol

ENTERPRISES LTD.

393 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2N1
TEL. (416) 535-9944, 535-9956

PACZKI DO POLSKI
PACZKI MORSKIE — DOSTAWA 6-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE — DOSTAWA 6-21 DNI

Przyjmujemy zlecenia osobiste, listowne i telefoniczne
od poniedziałku do soboty w godzinach od 9 rano do 7 wieczór

393 RONCESVALLES AVE. TEL. 535 - 9944

Specjalny serwis - odbiór paczek z domu

U
W
A
G
A!

- Wprowadzamy sprzedaż detaliczną
- ZIÓŁ LECZNICZYCH
 - WITAMIN, ŚRODKÓW ODCHUDZAJĄCYCH
 - NATURALNYCH LEKÓW I ŻYWNOSCI
 - KAWA I HERBATA PO CENACH KONKURENCYJNYCH

JESLI PREZYDENT WYDA ROZKAZ...

Terrorysta - porwacz
w samolocie TWA

Gdyby prezydent Reagan zdecydował się na wojskową interwencję w sprawie amerykańskich zakładników w Bejrucie, miałby do dyspozycji specjalną antyterrorystyczną jednostkę komandosów. Żołnierze ci są specjalnie wyszkoleni w sztuce wdzierania się do pomieszczeń i „oczyszczania” ich, w czasie krótszym niż siedem sekund, zazwyczaj przy pomocy dwu pocisków pistoletowych, wpakowanych w głowę każdego z terrorystów.

Jednostka nazywa się *Special Forces Operational Detachment - Delta*. Jest wyszkolona w uмирuchamianiu i oszłamianiu przeciwnika szybkością swego działania. Jej dewizą jest „zaskoczenie, szybkość, powodzenie”.

Czy można by osiągnąć powodzenie w najnowszym kryzysie bejruckim, czy nawet można by podjąć taką próbę? W ogromnej mierze zależałoby to od tego, czy Stany Zjednoczone byłyby zdolne zdobyć pewne i szczegółowe informacje o tym, gdzie się przetrzymuje zakładników i kim są ludzie, którzy ich pilnują.

Delta stworzył, wyszkolił i początkowo nią dowodził pułkownik Charles A. Beckwith, obecnie na emeryturze. Płk Beckwith w 1983 napisał książkę „Delta Force”. Stwierdził w książce, że nie można przecenić znaczenia dobrego wywiadu. Informacja „decyduje o różnicy między upokorzeniem a chwałą, między ocaleniem a utratą życia”.

Płk Beckwith wzorował swą jednostkę na brytyjskich *Special Air Services*, a także na zachodniemieckiej *Grenzschutzgruppe 9* oraz na jednostkach izraelskich. Doświadczenia tych grup antyterrorystycznych dowodzą, że dobrze zaplanowane operacje mają duży procent powodzenia.

W prasie pojawiły się informacje, nie potwierdzone przez Pentagon, że Delta została wysłana w rejon śródziemnomorski, być może na Cypr, we wczesnej fazie ostatniego porwania. Taki krok miałby sens dopóty, dopóki zakładnicy znajdowali się jeszcze na pokładzie samolotu. Od tego czasu większość z nich zabrano z lotniska w Bejrucie. A jednostka musiałaby trenować szturmowanie rozmaitych modeli samolotów. Kryzys z zakładnikami w Iranie, w latach 1979-80 wykazał jednak, że dla przygotowania operacji w rejonie miejskim, gdzie zakładnicy znajdują się w budynkach, do drobiazgowego zaplanowania operacji i do treningu, najlepiej nadawałaby się bezpieczna amerykańska baza wojskowa.

Portret jednostki antyterrorystycznej, wraz z metodami jej szkolenia, opiera się na informacjach zaczerpniętych od ekspertów cywilnych i wojskowych, na analizie wydarzeń w czasie inwazji Grenady w 1983, oraz na książce płk Beckwitha, który dowodził Deltą w czasie nieudanej misji której zadaniem było odbicie zakładników w Iranie, w 1980.

Mimo swej nazwy, jednostka nie znajduje się pod operacyjną kontrolą Sił Specjalnych armii amerykańskiej, a tylko jej część składa się z Zielonych Beretów. Przyjmuje też ochotników z jednostek desantowych, z innych jednostek bojowych, oraz spośród personelu wyspecjalizowanego.

Oprócz nieudanej misji w Iranie, Delta nigdy nie była użyta w akcji odbijania zakładników, porwanych przez terrorystów, choć kilkakrotnie wysyłano ją na pozycję wyjściową do ataku. W praktyce, ta stosunkowo mała jednost-

ka, licząca około stu „operatorów” (tak sami siebie nazywają), działałaby najprawdopodobniej przy wsparciu większych, połączonych sił, jak to miało miejsce w Iranie i na Grenadzie.

Tak jak to miało miejsce podczas inwazji Grenady, Deltę wspierałyby helikoptery, w tym „mini gunships”, które nie należą do regularnych sił zbrojnych, lecz do 160 Jednostki Sił Specjalnych. Ta zaś składa się z ludzi i sprzętu batalionów powietrznych 101 dywizji w Fort Campbell w Kentucky. Gdyby trzeba było wykorzystać ich specjalne umiejętności, do akcji wprowadzono by też „Foki” - komandosów z Szóstego Morsko-Powietrznej Grupy amerykańskiej marynarki wojennej.

Osmi Specjalny Szwadron Operacyjny lotnictwa, z Hurlburt Field na Florydzie, wspomagałby operację kilkoma różnymi sposobami. Jednostka dysponuje czterosiłkowymi transporterami żołnierzy, napędzonymi śmigłami, pomalowanymi na czarno i wyposażonymi w podczerwony sprzęt optyczny, do dyskretnych operacji nocnych. Ma też specjalne samoloty AC-130H1, wyposażone w 105-milimetrowe działa i 20-milimetrowe, szybkostrzelne karabiny maszynowe, które mogłyby dać śmiertelnie zaporę ogniową, osłaniającą całą operację na ziemi. Bliskiego wsparcia lotniczego mogłyby udzielić myśliwce bombardujące amerykańskiego lotnictwa.

Do opanowania i utrzymania pasa startowego, lub do obrony perymetru przed „tubylczymi” posiłkami, próbującymi wesprzeć terrorystów, lub do osłony wycofujących się, można by użyć ludzi z jednego z trzech batalionów zwiadu armii.

Wszystkie te połączone siły, byłyby gotowe „wymienić zabitych żołnierzy na żywych zakładników”, jak to określił jeden z ekspertów. Ale „operatorzy” nie są bynajmniej jednostką samobójców. Są wyszkoleni, by zabijać terrorystów, nie by ginąc z ich rąk.

A to po części zależy od wstępnego szoku, którego doświadczają zaatakowani terrorysty. Szok taki może spowodować u nich tylko mała, idealnie wyszkolona, dobrze umotywowana jednostka, mająca za sobą doskonałe wykonane serie akcji próbnych. Terrorysty są mniej zahartowani i mniej zdyscyplinowani. Szok zależy też od odpowiedniego połączenia specjalnego sprzętu, specjalnych umiejętności i nieustannego treningu.

Tylko nikły procent ochotników zostaje przyjętych do Delt. Płk Beckwith wymagał, by pierwsi członkowie jednostki przepływali czołkiem na plecach 40 jardów w 25 sekund, wykonywali 37 przysiadów i 33 podniesienia się na rękach na minutę i byli zdolni do przepłynięcia 110 jardów w pełnym umundurowaniu i w butach. Operatorzy posiadają też sztukę wspinaczki wysokogórskiej.

Od snajperów Deltę wymaga się, by z karabinu Remington Model 400, wyposażonego w silny (12-power) teleskopowy celownik, trafiali w stu procentach w cel na odległość 600 jardów i w 90 procentach na tysiąc jardów. Każdy członek Deltę ma specjalnie przystosowany do precyzyjnego zastosowania półautomatyczny pistolet Colt kal-

ber 45. Każdy ćwiczy strzelanie do realistycznie wyglądających celów, po cztery godziny dziennie.

Ulubioną bronią „operatorów” jest zachodniemiecki pistolet maszynowy Heckler and Koch MP5, kaliber 9 mm, z tłumikiem. W arsenale znajdują się też amerykańskie sztucery CAR 15, srutowki i dwa rodzaje moździerzy.

Ale większe znaczenie niż do siły ognia, przywiązuje się do jakości żołnierza.

Proces selekcji kandydatów do Deltę jest niesłychanie rygorystyczny. Obejmuje wywiady z psychologami, ale jeszcze trudniejsza jest kilkugodzinna rozmowa z zespołem oficerów i sierżantów. Ochotnikom zadaje się najrozmaitsze pytania, na niektóre z nich nie ma prawidłowej odpowiedzi. Wymaga się nawet, by zinterpretowali fragment tekstu Machiavellego. Płk Beckwith mawiał, że szuka samotników, którzy potrafią działać niezależnie, ale którzy muszą być zdolni do poddania się ścisłym ograniczeniom, a także muszą być wytrzymali na monotonię. Wybrani ludzie muszą być niezwykle cierpliwi, a jednocześnie niezwykle agresywni.

Wielu regularnych oficerów armii amerykańskiej od dawna twierdzi, że każdy dobry żołnierz jest zdolny do wykonania operacji specjalnej. Płk Beckwith i jego następcy zdecydowanie się z tym nie zgadzają i szukają w swoich ludziach specjalnego połączenia umiejętności z osobistą inicjatywą.

Opowiada się, że w czasie inwazji Grenady, jeden z „operatorów” posłużył się własną kartą kredytową firmy telefonicznej AT&T, by wezwąć bliskie wsparcie lotnicze, telefonując do Stanów Zjednoczonych. Przed misją irską, członków Deltę wysłano jako szpiegów do Teheranu, gdzie pomagali agentowi Central Intelligence Agency w wynajmowaniu ciężarówek, obserwowaniu ambasady i przygotowywaniu odbicia zakładników. Do tego nie nadawałby się nawet zahartowany Ranger ze zwiadu czy desantu.

„Operatorzy” są szkoleni w tak niecodziennych umiejętnościach (albo już je posiadają), jak prowadzenie lokomotywy, zapalanie silników samochodów i ciężarówek bez kluczyka, otwieranie zamków bez klucza, odpowiednie obchodzenie się z historycznymi zakładnikami, lekarstwo „stabilizowanie” rannego w ciągu 30 minut,

napelnianie paliwem pasażerskiego odrzutowca, czy udawanie pracownika gastronomicznego linii lotniczych. Przy pomocy specjalnych, miękko wyszczelnionych drabin, wielokrotnie ćwiczyli dostawanie się do zaparkowanego samolotu - otwierając sobie drogę materiałem wybuchowym i unieszkodliwianie lub zabijanie terrorystów w parę sekund.

Jednostka ma specjalistów od materiałów wybuchowych, ale oprócz tego, każdy „operator” umie obchodzić się z rozmaicie opakowanym plastikiem C4 - materiałem wybuchowym, przy pomocy którego wybijają drzwi lub otwory w ścianach, nie doznając przy tym uszkodzenia błony bębenkowej w uszach.

Jednostka jest silnie zorientowana na operacje nocne. Każdy operator ma gogle-noktowidy, pozwalające mu widzieć o wiele lepiej, niż przeciwnik, a piloci mają specjalny sprzęt noktowidowy. W uzbrojeniu jest specjalna broń zdolna na chwilę ogłuszyć i osłepić przeciwnika.

Co najmniej równie ważne jak uzbrojenie, jest drobiazgowo planowanie operacji - jak utrzymują eksperci. W czasie jednego z treningów, „operator” wyrwał ramę okiennej przy pomocy specjalnego, stalowego narzędzia, i wpadł do pokoju tak błyskawicznie, że lądował na śpiącym ciągle „terrorysty”. Płk Beckwith pisze, że idealna grupa „oczyszczająca” pomieszczenie, składa się z czterech ludzi, którzy wybijają drzwi (materiałem wybuchowym) i wewnątrz tworzą wachlarzową formację, prowadząc jednocześnie ogień.

W czasie kryzysu na Olimpiadzie w Monachium w 1972, niektórzy snajperzy z zachodniemieckiej policji nie strzelali do terrorystów, żołnierzy Deltę poddano ćwiczeniom, które - bez ich wiedzy - miało wykazać, czy są gotowi zabijać.

Pod względem organizacyjnym, jednostka jest bardzo nieortodoksyjna, posługuje się nawet nomenklaturą kawalerską. Podstawowy zespół to czteroosobowa drużyna. Z czterech takich drużyn składa się szwadron. W skład brygady wchodzi dwa lub więcej szwadronów.

W czasie kryzysu irańskiego, jednostka składała się z dwu 45-osobowych brygad i z personelu pomocniczego. Do Iranu zwerbowano mówiących po persku irańskich ochotników, którzy prowadzili autobusy i wykonywali inne czynności. Można przyjąć, że w akcji w Libanie, jednostka posłużyłaby się Libanczykami, mówiącymi po arabsku.

Charles Moor

Napisane specjalnie dla New York Times a

21

JAK UTRZYMAĆ 95% TWOJEGO DOCHODU INWESTYCYJNEGO PO PODATKU

AGF Preferred Income Fund to prowadzony przez profesjonalistów, racjonalnie urozmaicony portfel najwyżej ocenianych udziałów korporacji kanadyjskich

ZMAKSYMALIZUJ TWÓJ DOCHÓD INWESTYCYJNY PO ZAPŁACENIU PODATKU

Poprzez wykorzystanie możliwości podzielenia podatku na wybrane przez siebie udziały, Preferred Fund może zmaksymalizować twój dochód inwestycyjny. Możesz uchronić od podatku aż do 95% twojego dochodu inwestycyjnego - w zależności od poziomu twoich dochodów i tabeli taksacyjnej. To wszystko dzięki Preferred Fund.

REGULARNE MIESIĘCZNE DYWIDENDY

Preferred Fund zapewni ci regularny, miesięczny dochód z dywidend, rok po roku. Regularny miesięczny dochód, doskonały zwrot popodatkowy i spokój ducha. To są właśnie korzyści, które zawdzięczać możesz AGF.

AGF PREFERRED INCOME FUND

Tak jestem zainteresowany ofertą
Nazwisko _____
Adres _____
Kod pocztowy _____
Nr telefonu _____

WYTNIJ KUPON I WYŚLIJ NA
ADRES
ANDREW SLEDZ
TP & ASSOCIATES LTD
194 Wilson Avenue, Suite G 8
Toronto Ont. M5M 3A7
TEL. praca 482-0175 dom 624-5411
Akceptujemy międzynarodowe rozmo-
wy Collect.

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM

OSRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley Str
TEL 979-9634

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
226 Roncesvalles Ave
TEL 533-9471

**KOMISJA EMIGRACYJNA KPK
OKRĘG TORONTO**
w sprawach sponsorowania i poradach
emigracyjnych przyjmuje
we wtorki w godz. od 12 - 19
192 Garden Ave. Toronto, Ont.
TEL. 588 - 1659

U W A G A
Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.
2150 BLOOR ST. W.
(Wejście od wschodniej części budynku)
TEL. 762 - 9523

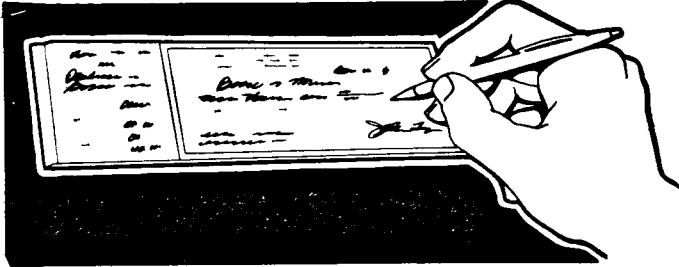
Konta depozytowe.....	6 1/2 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe..	6 %	rocznie
(minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty.	8 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	8 1/4 %	rocznie
1-rocne certyfikaty.....	9 %	rocznie
3-letnie certyfikaty.....	9 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty non-redeemable.....	10 %	rocznie
RRSP i RHOSP	9 %	rocznie
Pozyczki personalne	14 %	rocznie
Hipoteki.	12 1/2 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)

CODZIENNIE od 12 do 2.30 po poł i od 7.30 do 9 wiecz
WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł oraz
SOBOTY od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

LATO Z PODATKAMI

dochodem członka rodziny a nie tego kto wyłożył pieniądze)

Majowy budżet zastopował pożyczki rodzinne lub do trustu rodzinnego jako formę transferu kapitału przeznaczanego na inwestycję (dla dzieci poniżej 18 roku życia lub współmałżonka) ale w dalszym ciągu możliwe jest pozyczenie lub darowanie gotówki dziecku powyżej 18 roku życia. Jest to szczególnie korzystne pociągnięcie gdy dziecko uczy się w szkole pomaturalnej lub wyższej i kwalifikuje się do ulg studenckich z tytułu opłat za naukę. Ulgi te obniżają dochód inwestycyjny praktycznie do poziomu przy którym student w dalszym ciągu kwalifikuje się do osobistej ulgi podatkowej rodzica.

Drugim sposobem może być wpłacanie zasiłku rodzinnego na konto bankowe dziecka lub trustu. Środki finansowe zgromadzone w ten sposób mogą zostać zainwestowane w imieniu dziecka. Revenue Canada stoi na stanowisku że dochód inwestycyjny jest dochodem dziecka pomimo tego że zasiłek rodzinny jako taki stanowi dochód dla rodzica. Jeżeli darowane dziecku pieniądze zostaną zainwestowane i w konsekwencji powstanie tzw. capital gain będzie to również dochód dla dziecka.

Trzecia technika income splitting polega na zatrudnianiu członków rodziny we własnym biznesie i wypłacanie im należnych wynagrodzeń pod warunkiem że całe przedsięwzięcie ma niezbędne znamiona legalności.

Kolejnym sposobem są tzw. R E S P (Registered Educational Savings Plan) które obecnie są jedną z najpopularniejszych inwestycji rodzinnych na rynku z uwagi m.in. na ograniczenie trustów rodzinnych. Cała idea polega na otwarciu dziecku konta oszczędnościowego w specjalnym trustcie, z którego fundusze będą w przyszłości przeznaczone na naukę pomaturalną. Temat RESP będzie rozwinięty w osobnych tekstach.

Piąty sposób jest trywialny ale nie wszyscy zdają sobie z niego sprawę. W przypadku małżeństwa w którym pracują obaj rodzice korzystniejsze jest płacenie

bieżących wydatków przez tego współmałżonka który ma wyższy dochód a inwestowanie pieniędzy zarobionych przez drugiego o niższym dochodzie. Powstały dochód inwestycyjny będzie opodatkowany w niższym stopniu. Technika ta jest szczególnie efektywna gdy współmałżonek ten zamierza w niezbyt odległej przyszłości przestać pracować. Wówczas dochód inwestycyjny może stanowić jego jedyne źródło do-

chodów i nie być w ogóle opodatkowany.
Dla przykładu mąż zarabia \$28 000 a jego żona \$6 000. Roczne koszty opłaty czynszu (\$5 500) telefonu (\$500) utrzymania mieszkania i wyżywienia (6 000) w łącznej wysokości wynoszą \$12 000. W idealnym scenariuszu mąż powinien za inwestować \$16 000 a jego żona \$6 000. Małżonka może wykorzystać \$1000 ulgi podatkowej z tytułu dywidend i procentów i praktycznie nie zapłacić podatku od zainwestowanej kwoty. Klasyczny scenariusz wygląda zaś w ten sposób że wydatki dzielone są po poł na poł. Mąż inwestuje całe \$22 000 w swoim imieniu płacąc często podatek od dochodu inwestycyjnego.

**Piotr Chwalisz
530-0305**

SAP International Trade Corp

2446 Cawthra Rd., Bl. 4, Unit 10
Mississauga, Ontario, L5A 3K6
Tel (416) 896-0170 Telex 06-961420

**NAJWIĘKSZY
W KANADZIE
PUNKT PRZYJĘCIA**

PACZEK DO POLSKI

● PRZESYŁAMY PACZKI MORSKIE I LOTNICZE
UWAGA! ● SPECJALNA OFERTA ● ważna do końca czerwca 1985

● PRZYJMujemy ZLECENIA NA
● owoce cytrusowe ● paczki żywnościowe ● artykuły techniczne ●
● świeże kwiaty ● dolary do rąk odbiorcy ●
Telegraficzne przekazy pieniężne

- gwarantowana dostawa w Polsce do 3 dni
 Gotowe paczki przyjmujemy przy naszym centralnym magazynie co gwarantuje najszybsze ich odejście z Kanady Odbieramy paczki z domów
 Wszystkie przesyłki ubezpieczamy do pełnej zadeklarowanej wartości
 Wszystkie przesyłki dostarczamy do domu odbiorcy
 Odbiorca nie ponosi dodatkowych kosztów
 Gwarantujemy najniższe w Ameryce Południowej ceny na paczki na zlecenie. Jeżeli po zamówieniu u nas paczki stwierdzisz że inna amerykańska lub kanadyjska firma ma niższe ceny niż nasza **WYPŁACAMY RÓŻNICĘ**

NOWOŚĆ Kupuj w Europie bez wyjazdu z Kanady!
Sprawdzamy do Kanady artykuły europejskie wybrane z katalogów

GODZINY OTWARCIA
Poniedziałek - zamknięte
Od wtorku do piątku - 10 AM do 6 PM
Sobota - 10 AM do 4 PM

OWOCE CYTRUSOWE
Ananas \$ 2 80 za sztukę
Pomarańcze, cytryny, grejpfruty w dowolnych ilościach
w cenie \$ 2 00 za kg + \$ 3 50 od paczki
Najmniejsza paczka 5 kg

PACZKI SPOŻYWCZE		
# 211 Szynka konserwowa 454 g	6 szt	\$ 20 00 + \$ 3 50
# 212 Szynka konserwowa 454 g	12 szt	\$ 38 00 + \$ 3 50
# 213 Szynka konserwowa 454 g	4 szt	\$ 26 00 + \$ 3 50
Herbata	500 g	
Czekolada z orzechami 100 g	5 szt	
Czekolada z bakaliami 100 g	5 szt	
# 214 Szynka konserwowa 454 g	2 szt	\$ 28 50 + \$ 3 50
Sardynki w oliwie 125 g	2 szt	
Herbata	500 g	
Kawa ziarnista	500 g	
Czekolada do picia	500 g	
Czekolada z orzechami	5 szt	
Czekolada mleczna	5 szt	
Rodzynki	500 g	
Figi suszone	250 g	
# 219 Kawa ziarnista	1 kg	\$ 17 00 + \$ 3 50
Herbata sypka	500 g	
Czekolada do picia	500 g	
Pieprz	200 g	
# 235 Czekolada z orzechami 100 g	10 szt	\$ 22 00 + \$ 3 50
Czekolada z bakaliami 100 g	10 szt	
Czekolada mleczna 100 g	5 szt	
# 425 Kawa ziarnista	3 kg	\$ 18 00 + \$ 3 50
# 426 Kawa ziarnista	2 kg	\$ 12 00 + \$ 3 50
# 827 Herbata sypka	2 kg	\$ 13 00 + \$ 3 50
# 851 Połędwica wędzona	1 kg	\$ 26 00 + \$ 3 50
Szynka wędzona	1 kg	
Szynka gotowana	1 kg	

SWIEŻE KWIAŁY NA RÓŻNE OKAZJE
Bukiet goździków 15 szt \$ 28 00
Doręczenie na dokładnie wyznaczoną datę dopłata \$ 5 00

PRZESYŁKA PIENIĘDZY
Do \$ 100 00 opłata \$ 11 00
za każde następne rozpoczęte \$ 100 00 opłata \$ 5 00

Zlecenia prosimy przysyłać na nasz adres podając dokładny adres odbiorcy i nadawcy (wraz z nr telefonu) numer zamawianego zestawu oraz załączając czek lub Money Order płatny dla SAP International Trade Corp.

LATO Z PODATKAMI

Registered Education Savings Plan

**POMOC W WYKSZTAŁCENIU
DZIECKA,
O KTÓREJ KAŻDY
POWINIEN WIEDZIEĆ**

Dalsze cięcia w dofinansowaniu ograniczą dostęp do naszych uniwersytetów i nieuchronnie doprowadzą do sytuacji w której tylko bogaci będą na to stać.
Globe & Mail

Wielu przekonało się że University Scholarships of Canada Plan (fundacja nie nastawiona na zysk - non profit) jest prostym i ekonomicznym sposobem na rozwiązanie tego problemu. Ponadto jest to ulga podatkowa zalegalizowana przez Department of National Revenue. Niewielkie oszczędności odprowadzane na konto R E S P gwarantują przysięmu studentowi fundusze na opłaty kursów, zakup książek, pokrycie kosztów mieszkania, wyżywienia oraz podróży do dowolnego uniwersytetu lub szkoły pomaturalnej na całym świecie.
Dysponujemy sumą 100 mln dolarów na te cele. Wszystkie depozyty są ubezpieczone.
Członkami fundacji mogą zostać dzieci w wieku do lat 13. Im młodsze dziecko tym mniejsze miesięczne wpłaty.
Nie zwleka! działaj dzisiaj zagwarantuj przyszłość dziecka.

UNIVERSITY SCHOLARSHIPS OF CANADA Since 1965

Dla tych którzy są zainteresowani szczegółową informacją
Wymy kupon i wyslij na adres
PIOTR CHWALISZ
University Scholarships of Canada
165 University Avenue Dept 53871
Toronto Ontario M5H 9Z9
Tel (Bas) (416) 363 5231
(H) (416) 530 0305

Nazwisko _____
Adres _____
Provincia _____ Kod pocztowy _____
Tel (Bas) _____ (Dom) _____
Dzieci w wieku poniżej 13 lat _____

Dokonczenie ze str 3

zmotoryzowanych i tych, którzy nie chcą tracić czasu na szukanie miejsca do parkowania, uruchomionych zostało 5 specjalnych linii autobusowych, z pętlą u stop CN Tower. Pawilony otwarte są w zwykłe dni od 6 do 11 wieczorem, a w soboty i niedziele od 3 po południu do 11. W ciągu jednego wieczoru można obejrzeć występy w 3, przy dobrej organizacji w 4 pawilonach. Występy trwają różnie i różna jest ich artystyczna jakość. Od amatorskich występów małych dzieci po profesjonalne uporządkowane przez choreografa przedstawienia. Do kosztów wyprawy doliczyć trzeba wydatki na posiłki. Małe co nieco w egzotycznym wydaniu od 1 dolara 50 centów w górę, alkohol powyżej 2 dolarów, obiadok około 5 dolarów. Łakomczuchy mogą stracić majątek objadając się mieszanką japońsko-meksykańsko-wschodnioeuropejską.

Na innych grzeszników czekają nie mniej wyszukane pokusy. Stylizowane ubrania i ozdoby, biżuteria, wyroby ze skóry, drewna i metalu. Wszystko to, jak w Kanadzie bywa, tonie w masie tandety. Kto nie zdąży kupić upatrzonej ludowej ozdoby, ma szansę znaleźć ją jeszcze na międzynarodowych targach w Toronto-Exhibition. Ale uwaga, jeśli marzy nam się ładna polska bursztynowa biżuteria czy cepeliowskie ozdoby, których nie zdołaliśmy do walizki z kraju wcisnąć - możemy mieć jedyną w tym roku szansę. Pojawił się wprawdzie w Toronto komis specjalizujący się w cepeliowskich wyrobach, ale nie widziałam tam jeszcze wielu rzeczy, które pokazano na polskim stoisku. Na Exhibition natomiast nie ma ich często wcale.

Polacy mają na festiwalu 2 pawilony "Kraków" w domu SPK przy 206 Beverley i "Zakopane" 186 Cowan Ave. W "Krakowie" przesiedziałam parę godzin przy stoisku PCAG. Tubylcy kupowali chętnie polskie plakaty, znaczki Solidarności, grafiki i koszulki. Jedni przez sentyment, inni kolekcjonują, jeszcze inni mają krewnych lub znajomych polskiego pochodzenia czy wreszcie byli w Polsce i mają ten dobre wspomnienie.

Najbardziej zaskoczył mnie pewien Grek, który wspominał Polskę wspaniale, kupił plakat i znaczki. Zwierzyl nam się, że po demoludzie podróżował jak to słicznie określił "making dupeczki". Polskie kurtyzany określał w samych superlatywach. Urocze, inteligentne, gorące. Osobliwy komplement dla Polski.

Przy zatłoczonej niestety dusznej i gorącej sali występowała w "Krakowie" dobra folklorystyczna grupa "Lechovia". Scenka w SPK malutka i choreograf musiał dobrze się nabiedzić by wepchnąć nan zesooł, grupę dziecięcą, tancerzy tatarskich i dużych rozmiarów lajkonika. Konferansjer czy widownię po polsku okrzyku "Ależ tu gorąco", ale to polskie biadolenie powtórza się rok po roku i bez skutku. Festiwal niesie się coraz większym powodzeniem, do niektórych pawilonów po prostu nie sposób iść dostac (np. hiszpańskiego czy polskiego) impreza ma już swoją tradycję, budżet i nie wymaga reklamy. Czy nie czas na urządzenie festiwalu centralnie na wystawowych terenach gdzie widownia, artyści mieliby więcej przestrzeni i gdzie część występów i ałasowania mogłaby się odbywać na wolnym powietrzu?

Niektóre nacje wynajęły już ogromnym kosztem wielkie sale uzyskując znakomite efekty widowiskowe. Filipinczyści zdołali się na duży budynek artystycznej szkoły przy McCaul Str. Austriacy pozostali w swoim domu kultury (naprzeciwko SPK), ale warunki mają lepsze. Występy tam trwają nieustannie z ukochanym "schuhplattlers" - tancem z poklepywaniem. Tancerze i tancerki uczą owych rubasznych firm publiczność, która zdaje się szalenie zwać.

Mowi się że w "Wiedniu" i w "Wilnie" zabawa jest najlepsza - bo i instrukcja i dancing i swojskie dania.

A inne miejsca? W każdym z pawilonów lub w centrali festiwalu (263 Adelaide W) można dostac karnet i spis. Wszystkiego już zobaczyc się nie da. Po zaliczeniu naszych rodzinnych ekspozycji warto jeszcze zobaczyc.

Waikiki (870 Queen Str E) - pawilon wysp Pacyfiku z tancami hawajskimi i tahitańskimi - jako podkład kaloryczny pod hula hula organizatorzy proponują ryż z mleczkiem kokosowym, swinę na słodko, skrzydełka z sokiem papaya.

Manila (101 McCaul Str) - świetne występy i jedzonko (lumpia, maja, blanca, sapin sapin) dużo miejsca. Restauracja w atrium na wolnym powietrzu.

Tokio (123 Wynford Dr) - pokaz tradycyjnych walk japońskich, nauka tańca gejszy, pokazy układania kwiatów, budowa zabawek z papieru, japońskiej kaligrafii i malarstwa na jedwabiu. Dla dzieci smok i straszne maski. Do spróbowania - tori yaki tempura, sushi - surowa rybka, świetne piwo Kirin i słynna wodeczka saké.

Al Khalma (1100 Milwood Rd) - tan-

ce beduinów i derwiszów. Arabskie dania. Przyprawione ostro do obłędu. Dla amatorów.

Luxor (237 Sackville St) - stylizowany balet farańskiego dworu i muzułmańskich haremów. Taniec brzucha! (Także w pawilonie Ankara i Jeruzalem) - jak wiemy zastępuje napoje wysokokowe.

New Delhi (322 Queen's Quay W) Tance świątynne południowych Indii i tance ludowe. Dużo pięknej bawelny i taniej biżuterii.

Wielbiciele latynoskiej kultury mają frajdę w Port of Spain (707 Dundas Str W) gdzie burzy się krew w tancu flamingo i calypso. Pokazy tychże wraz z innymi narodowymi specjalnościami w obleganej Valetta (235 Medland St) i Montevideo (1230 Sheppard) oczywiście w Seville (559 College Str) i San Fernando.

Wielbiciele sztuki narodów sowieckich, którym mało jej było w kraju, mogą zobaczyć tu znakomite występy ukraińskie (Kijów), a także Lwów, Wilno, Wołgę, Rige, Odesę, Jerewan, Nowogrod. Wszystko to albo w wydaniu tutejszych imigrantów albo sowieckiego eksportu.

Prezentowana też jest dla równowagi Zachodnia Europa - Ateny, Zurich, Londyn, Helsinki. Mniej może egzotyczna, ale za to jednak dla nas przyjemnie swojska.

I czegoż nam więcej trzeba. Naokoło świata w 9 dni za 10 dolarów* o czym informuje was rozetnicznona do czerwoności.

Farmusowa

* Jak w wielu reklamach tutejszych informujemy uczciwie że na 10 dolarach się nie skończy. Sami w dziecie.

Teraz, pora na remonty

Domowe przeróbki są teraz w Ontario łatwiejsze do wykonania niż kiedykolwiek

Zacznij planować już dzisiaj, jeśli chcesz w swym domu poprawić warunki. Jeśli potrzebujesz więcej miejsca i swobody, chcesz unowocześnić urządzenia - remont może być najlepszym rozwiązaniem. Remont jest praktycznym, tanim sposobem uczynienia domu bardziej komfortowym, a zarazem drogą zatrudnienia mieszkańców prowincji.

Rząd Ontario pragnie wyjść naprzeciw tym potrzebom zgodnie z dodaną do ustawy o budownictwie sekcją remontową. Ustawa ta proponuje nowe sposoby zdobycia środków finansowych na renowację, wśród nich tzw. "RenoLoan". Aby pomóc wszystkim w przygotowaniu planów remontowych otworzyliśmy

Ontario Renovation Information Centre. Jeśli widzisz potrzebę remontu w Twym domu udaj się do naszego punktu informacyjnego po cenne wskazówki. Napisz do Ontario Renovation Centre, 16 Howland Road, Toronto, M4K 2Z6. (Brozury informacyjne są tylko w języku angielskim i francuskim).

Ministry of Municipal
Affairs and Housing

 Ontario

Leszek Szuman

"Życie po śmierci"

Czuje, że nie pożyję długo Dziecko pójdzie drogą, jaką mu wytyczono na tamtym świecie. Ja zaś byłam tylko pośrednikiem, środkiem do celu.

Gdy w rok po śmierci pani Lee przeprowadzono sekcję zwłok, stwierdzono ze zdumieniem, że według wszelkich praw medycyny od wielu lat powinna ona być na tamtym świecie.

Wówczas, kiedy dozorca cmentarza posłyszał jej jęki, powinna ona być normalnie umrzeć. Jak to się stało, że mimo to ożyła? Zaden lekarz nie potrafił wytłumaczyć. Wszak przezyciła śmierć, która trzymała ją już mocno w swych szponach. Żaden fizjolog również nie mógł znaleźć sensownego wytłumaczenia fenomenu Anny Lee.

Przypuszcza się jedynie, że była ona opanowana ogromną wolą życia i całą swą energię włożyła w to pragnienie. Jest to jednak tylko pusty, nic nie mówiący frazes. Ludzi, którzy nie chcieliby umrzeć, a nadal żyć jest przecież bardzo wielu. Bodajże wszyscy.

Ta silna wola miałaby ją rzekomo opuścić, gdy urodziła dziecko, spełniając tym samym sens swego istnienia na naszym świecie?

8. Wrażenia pośmiertne

Znany francuski śpiewak Charles Aznavour milczał o swoich przeżyciach spowodowanych wypadkiem samochodowym przez szesnaście lat. Dopiero po upływie tak długiego okresu czasu postanowił opowiedzieć o tym, co przeżył owego pięknego, letniego popołudnia 31 sierpnia 1956 roku pod Brignoles. Co artystę wówczas spotkało? Dowiedzieliśmy się z gazet w roku 1973. A oto owa relacja.

Nagle spostrzegłem przed sobą ciężarówkę. Na wymiennie jej było już jednak za późno. Odruchowo zacisnąłem jedynie dłonie na kierownicy. Usłyszałem huk. Nosem i czołem uderzyłem w przednią szybę. Następnie jakiś

I to było wszystko - straciłem przytomność. W podświadomości pozostało mi tylko wrażenie, że mój wóz się zatrzymał. O wypadku nic nie wiedziałem. Nie dotarło to do mnie jeszcze.

Spróbowałem podnieść prawą rękę do twarzy, lecz mi się to nie udało. Także i lewą ręką nie mogłem poruszyć. Mimo to nie odczuwałem strachu. Miałem przewidzenie, które mi jakby ktos przekazał, że znajduję się w jakimś obcym świecie. Dookoła panowała absolutna cisza. Zewsząd otaczała mnie rozowa mgła. Poza tym nadal siedziałem za kierownicą. Ciekawe, iż nagle straciłem poczucie upływu czasu. Nie potrafiłem określić czy od chwili zatrzymania się auta minęły sekundy, minuty, godziny lub dni. Jednak samopoczucie miałem dobre i przyjemne. Ciepło przenikało moje ciało.

Nagle doszedł mnie czyjs głos. O Boże, przecież on nie żyje.

Słyszając te słowa zastanawiałem się, o kogo może tu chodzić. I pomyślałem z troską o moich współtowarzyszach podróży: Claudzie Figusie i Leciu. W tej chwili wyciągnięto mnie z wozu. Nadal byłem otoczony jakby rozową mgłą. Otaczających mnie ludzi nie mogłem rozpoznać. Usłyszałem jedynie: Niech pan pomoże najpierw tym pozostałym, bo ten już nie żyje.

Widocznie miano mnie na myśli.

Położono mnie na ziemi, na poboczu drogi. Chciałem powiedzieć, że mnie właściwie nic nie jest, ale miałem wrażenie, iż moje słowa do nikogo nie dochodzą. Mimo to słyszałem sobie samego jak wołałem: Pomóżcie mu. Pomóżcie mu. Miałem oczywiście na myśli Claude'a Figusa.

Potem wydało mi się, że ktos rozpina mi koszulę i przykłada głowę do mojej klatki piersiowej.

- Rzeczywiście - potwierdził po chwili - on już nie żyje. Serce przestało bić.

Teraz usłyszałem ów głos tuż przy moim uchu. Zorientowałem się więc, iż na pewno mowiono o mnie. Sprawilo mi to w pewnym sensie ulgę. A więc tak wyglądała śmierć, której przez całe życie tak się bardzo wszyscy boimy. Roztacza się przed nami obrazy straszliwych cierpien i nieziemskich przezyc, a tu tymczasem dookoła cisza, spokój i przyjemna rozowa mgiełka. Jak można było bzdurzyć o strachu w tym stanie rzeczy? Nie było przecież ku temu żadnych powodów.

Jednak w pewnym momencie ogarnęło mnie przerażenie. Zaczęłem instynktownie krzyczeć, gdyż dopiero teraz uprzytomniłem sobie, że właściwie to ja wcale nie umarłem. Słyszałem przecież dokładnie rozmowy otaczających mnie osób. Rozmawiali zandarmi, słyszałem syk opon i zgrzyt hamulców, nawoływania, szum silników mijających mnie pojazdów. Uważałem więc za niezbędne dać otoczeniu w jakis sposób znać, że jeszcze żyję, by mi udzielono pomocy.

Krzyczałem coraz głośniejsze, lecz mój głos nie docierał do nikogo z obecnych na szosie, chociaż poprzez rozową mgiełkę widziałem sylwetki poruszających się postaci. Poczulem tylko w pewnej chwili, że ktos dotknął moich oczu i wówczas nie widziałem już nic. Narzucono na mnie jakby czarną płachtę. Chyba któryś z zandarmów zamknął mi oczy i nakrył mnie przescieradłem.

Dla ekipy ratowniczej byłem już tylko trupem leżącym na skraju drogi i nie było sensu nadal się mną zajmować.

Przestałem krzyczeć kiedy przeniesiono mnie w jakieś inne miejsce. Starałem się zorientować co się ze mną dzieje, bo nagle posłyszałem inne głosy, ale nic z tego nie wyszło.

Ni stąd ni zowąd przyszło mi do głowy, że już nie znajduję się na miejscu wypadku, a leżę w mojej własnej trumnie.

Usłyszałem cichy szloch. Moja pierwsza żona Evelyn przyszła na mój pogrzeb. Stała koło dużego sarkofagu ozdobionego srebrnymi okuciami. Kosciółek był pełen ludzi. Znów ogarnął mnie strach, że mogą mnie żywcem pochować. Chociaż leżałem w trumnie, widziałem siebie i sarkofag od zewnątrz. Brałem więc z pełną świadomością udział we własnym pogrzebie.

Teraz rozumiałem, że moje ciało ulega rozkładowi. W trumnie, którą wynoszono, szalałem. Krzyczałem i rzucałem się. Duszący trupi zapach uprzytomnił mi, że mój los jest już nieodwołalnie przypieczętowany.

I nagle w chwili ciszy, dotarł do mnie szept. Pani Aznavour, proszę, niech pan się uspokoi.

Z trudem otwarłem moje zaklejone oczy i dostrzegłem pielęgniarkę pochylającą się nade mną.

Wacikiem ocierała mi twarz. I dopiero wtedy poczułem okropny ból. Byłem przywiązany do łóżka pasami.

Ze mną jest bardzo źle - wyszeptalem, a pielęgniarka twierdząc skinęła głową.

Powrócił pan do życia z dalekiej drogi, bo uważano pana już za zmarłego. Pana serce zaprzestało pracy. Dopiero po wielogodzinnym masażu mięsni udało się pana przywrócić do życia.

Amerykański psycholog dr Ben Roberts przez długie lata studiował zagadnienie konania i śmierci. Potwierdził też w końcu opinie licznych kolegów - lekarzy, iż kon-

tamten świat. Samej śmierci się też nie boją. Obawą napawają ich jedynie okoliczności, w których ma miejsce zgon.

Oni zdają się coś wiedzieć, czego my nie rozumiemy, gdy jesteśmy jeszcze żywi i zdrowi. Odnoszę wrażenie - stwierdził dr Ben Roberts - że konając, chorey znajduje się jakby na granicy dwóch światów, jednego, który nam jest znany i drugiego, który nazywamy życiem po śmierci.

Liczni lekarze, obecni przy zgonie swych pacjentów, wspominają w wielu relacjach, że umierający nagle z usmiechem witali zmarłych już członków rodziny lub opisywali wygląd krajobrazu, ogrodu lub jakiejś drogi.

W takich chwilach miało się wrażenie - dodaje dr Ben Roberts - iż przed umierającym otwiera się jakby okno na jakiś inny świat, a on sam wiernie opisuje miejsce, do którego przechodzi.

W tej chwili przyszedł mi na myśl wypadek, jaki wydarzył się dziesięcioletniemu chłopcu, gdy ten został przygnieciony przewracającym się betonowym parkanem.

Chłopiec przez dłuższy czas leżał nieprzytomny. Opiekował się nim Paul Klein. Oświadczył on, iż podczas owych tragicznych pięciu dni pacjent dwukrotnie znajdował się w stanie śmierci klinicznej.

Zjawiska towarzyszące temu wypadkowi są dla doktora Kleina dowodem istnienia życia pozagrobowego.

- Panie doktorze, jak ja się dobrze czulem - wspominał chłopiec - i miałem nadzieję, że tak już pozostanie na zawsze. Dwa razy odwiedzałem jakiś inny kraj. Było tam dużo dzieci, które bawiły się na dworze, w dużych złotych miastach. Chciałem przylączyć się do tych zabaw, lecz dzieci powiedziały mi, że ja na to nie będę miał czasu.

Po raz pierwszy widziałem u tamtych dzieci takie piękne zabawki, że trudno było mi się od nich oderwać. Dzieci miały także własne instrumenty, na których pięknie grały. Widziałem tam także kwiaty, które wprost rosły w oczach.

Za drugim razem zobaczyłem ogromne miasto, zbudowane z czystego złota. I tam było dużo dzieci. Czule się szczęśliwe i śmiały się razem ze mną. Lecz kiedy potem nagle wszystko zniknęło, ogarnął mnie smutek. Zrozumiałem, że już muszę wracać.

Uwagi doktora Roberta są podobne do wniosków doktora Izaaka Simonsa z Kanady. Mówi on tak:

- Człowiek wie coś niecos o tym jak funkcjonuje ludzki fizyczny organizm, ale o podstawach życia nie wie nic. Jak byśmy nie nazwali podstaw funkcjonowania organizmu - energia nadprzyrodzona, postać energii lub wibracje duszy, wszystko to są puste słowa, gdyż nie tłumaczą nam niczego. Każdy rozsądny uczonek musi przyznać, że człowiek składa się z czegoś więcej niż tylko z kości i mięsa. Jest nawet zupełnie możliwe, iż to co my nazywamy życiem istniało już uprzednio, nim urodziło się nasze ziemskie ciało i że po naszej ziemskiej śmierci egzystuje ono nadal.

Doktor Simons wspomina przy tej okazji wypadek kobiety, zmarłej na skutek obrażeń odniesionych w wypadku samochodowym.

Pani Sandra Farrell - bo o niej tu mowa - była kobietą trzydziestoletnią. Miała dwoje dzieci. Wraz z mężem jechała do znajomych, gdy w ich samochód uderzyła ciężarówka. Panią Farrell do szpitala przywieziono nieprzytomną.

Straciła bardzo dużo krwi i odniosła szereg ciężkich obrażeń wewnętrznych narządów - opowiadał później doktor Simons.

Późno w nocy serce chorej przestało bić i zespół reanimacyjny musiał włożyć dużo wysiłku, aby kobietę ponownie przywrócić do życia.

Doktor Simons najbardziej obawiał się momentu, kiedy będzie musiał kobietę powiadomić o śmierci męża. Idąc długim, szpitalnym korytarzem zastanawiał się w jaki sposób, w miarę ogłędnie, przekazać pacjentce tę smutną nowinę. Otworzył drzwi do pokoju chorej, lecz nim zdążył otworzyć usta, pani Farrell popatrzyła na niego i szepnęła:

- Już wiem, panie doktorze, co pan mi chce powiedzieć. Że mój mąż nie żyje.

Kiedy doktor spojrzął na nią zdumionym wzrokiem, dodała: - Los mojego męża jest mi znany. Widziałam go, gdy byłam w stanie śmierci klinicznej.

Wiedziała o tym, że zmarła, bo czuła, że moje serce przestało bić. Przypominam sobie moje ówczesne myśli - ot i koniec ze mną.

Następnie popłynęłam lekko w powietrzu i znalazłam się na dróżce biegnącej wśród łąk. Moje nogi nie dotykały ziemi. Ja po prostu płynęłam w powietrzu. Wcale mnie to nie zdziwiło. Nie zaskoczył mnie też widok Johna, mojego męża, który nagle tam się znalazł.

Pragnęłam wziąć go za rękę i pobiec przed siebie, taka czułam się lekka i swobodna. Czułam się szczęśliwa jak nigdy dotąd. Nie wiem dlaczego John się na to nie zgodził, że będę musiała tu pozostać jeszcze jakiś czas.

Niech pan nie myśli panie doktorze, że czuję się czymkolwiek zasmucona lub że się martwię, że straciłam męża. Wiem, że on jest szczęśliwy, a poza tym mam niewzruszoną pewność, że się jeszcze zobaczymy.

FILM

Dangerous Moves

Michel Piccoli

Moja znajomość szachów jest doprawdy minimalna, ot - rozrozniam poszczególne figury i mam jakieś takie pojęcie o wykonywanych przez nie ruchach. Trochę się więc wahalem, czy aby warto zobaczyć szwajcarski film "Dangerous Moves" skoro - jak głosiły reklamowe ulotki - traktuje on o fascynującym meczu dwóch szachowych geniuszów. Bilet wszakże kupilem, bo w końcu "Dangerous Moves" wygrały tegoroczne Oscary, a ja dalej wierzę w prestiż i miodajność tej nagrody.

Gwoli ścisłości jednak, cała ta moja ufność jak gdyby ostatnio trochę podupadła i to w dodatku za sprawą kategorii, której laureata przyszło mi dzisiaj oceniać - Best Foreign Movie. Otoż bardzo przestarzały i wręcz nieuczestny jest system wylaniania zwycięzcy. Najogólniej odbywa się to tak, że każdy kraj mający jakiegokolwiek aspiracje w produkowaniu filmów, przysyła do Los Angeles jeden i tylko jeden obraz reprezentujący w mniemaniu tamtejszych jurorów najwyższy poziom artystyczny. Te około 150 filmów będących swoistą próbą światowej kinematografii, oceniają następnie członkowie amerykańskiej Akademii Filmowej. Wylaniania się w ten sposób pięciu nominantów, a spośród nich zwycięzcę.

Może to i dobre, ale bardzo nieskuteczne - choćby z dwóch względów. Po pierwsze, co zrobić z krajem, w którym każdego roku kręci się kilka znakomych filmów. To przecież we Francji miał miejsce ten osobliwy przypadek kiedy to ubiegłoroczny laureat festiwalu w Cannes - film Taverniera "Niedziela na wsi" ("A Sunday in the Country") przegrał wysięg do Oscara z thrillerem Claude'a Berri "Tchao Pantin", obrazem raczej kiepskim, który nieco później nie zdołał przedostać się nawet do grona nominantów. Po drugie, nie najlepszym rozwiązaniem wydaje się być pozostawienie wyboru reprezentanta instytucjom, które z filmem nie mają wiele wspólnego.

Szczególnie dotyczy to krajów, gdzie kinematografia służy przede wszystkim jako narzędzie propagandy, na przykład Polski Polacy (także Rosjanie, Węgrzy i Czesi)

zawsze liczyli się w finałowej rozgrywce Oscara, ale też odnoszę wrażenie, że nie zawsze stawali tam w szranki z tym co rzeczywiście było najlepsze. Można naturalnie cieszyć się z wygrania paru nominacji ("Noz w wodzie" - 1963, "Potop" - 1974, "Ziemia Obiecana" - 1975, "Noce i dnie" - 1976, "Człowiek z żelaza" - 1982), lecz przecież dorobek polskiego kina na przestrzeni tych 38 lat istnienia kategorii Best Foreign Movie, skłania do refleksji, czy tej euforii nie należałoby zastąpić uczuciem niedosytu.

Może trochę niepotrzebnie aplikuję Państwu te swoje skargi, bo nuz ktoś pomyśli, że tegoroczny laureat "zagranicznego" Oscara - "Dangerous Moves" zupełnie nie zasłużył na to miano. Tymczasem wcale tak nie jest. Film szwajcarskiego reżysera Richarda Dembo ma wszystkie walory dzieła wybitnego i, co więcej, powinien się wydac interesujący szczególnie dla nas, Polaków.

Przede wszystkim więc, jest niezwykła intryga. Oto dwóch genialnych szachistów staje naprzeciw siebie by rozstrzygnąć prymat w świecie. Nie byłoby w tym może nic frapującego, gdyby nie pozasportowe okoliczności spotkania. Przeciwnicy są mianowicie tej samej narodowości, ale odmiennych - ze tak powiem - poglądów na świat. 52-letni Akiva Liebskind (Michel Piccoli), obrońca tytułu, to aktualny reprezentant Związku Sowieckiego, człowiek całkowicie apolityczny i do przesady rozmitowany w szachach. Duzo młodszy od niego Pavius Fromm (Alexandre Arbatt) też kocha szachy, lecz równie mocno nienawidzi komunistów. Ma zresztą powody - jest litewskim dysydentem skazanym kiedyś na wygnanie.

Mecz toczy się w Genewie i dla wszystkich staje się oczywiste, że idzie tu nie tylko o zwykłe zadanie mata. W rzeczy samej można nie mieć pojęcia o tej zapewne arcyciekawej grze, by pasjonować się filmem. Osia całej akcji są reakcje obu przeciwników na przemienne serwowane sztuczki, najrozmaitszej zresztą natury, od psychologicznych, poprzez parapsychologiczne i na politycznych kończąc.

Dembo pisał swój scenariusz będąc najwyraźniej pod wrażeniem pamiętnego meczu (bodaj w 1978 roku) pomiędzy Karpowem i Korcznojem. Układ był wiedzy dokładnie taki sam - zawodnik ucielesniający wszechpotężność państwa i ideologii (Karpow) kontra zahukany wygnaniec, mający w dodatku żonę po drugiej stronie granicy (Korcznoj). Twórca "Dangerous Moves" nie uległ jednak pokusie opowiedzenia się za którąś z tych stron. Rzeczywiście, iż mocno zarysował ich nienormalność.

Przecież to paranoja, jeśli dla tych dwóch facetów nie istnieje nic i nikt poza kwadratami szachownicy. Liebskind i Fromm gotowi są wyrzec się własnych żon oraz przyjaciół, unicestwić się, a nawet zapom-

nąć co (albo raczej, kto) stoi za tym meczem, byleby udowodnić swoją wyższość. Wyjątkowym egocentrykiem okazuje się szczególnie owi młody geniusz i, muszę przyznać, nie bardzo to pasuje do całości filmu. Aż do ostatniego momentu Fromm sprawia wrażenie gorącego ideowca, by wreszcie wyjść na zwariowanego sportowca. Nie mam pojęcia, co skłoniło Richarda Dembo do tak nieprzewidzianej volty.

Jego film ma doskonałą obsadę. Michel Piccoli i Liv Ullmann - to aktorzy należący bez wątpienia do najlepszych w świecie. Obok nich grają jeszcze Leslie Caron oraz - spora niespodzianka - Daniel Olbrychski i Wojciech Pszoniak. Także dlatego, gorąco Państwu polecam ten film.

JANUSZ PIETRUS

ontario place

Święto Lata!

Przyłącz się do obchodów Dnia Kanady. Będziemy je razem świętować przez cały długi weekend.

Ten koniec tygodnia przynosi nam w Ontario Place wspaniałe letnie wydarzenia. Można potanczyć, posłuchać muzyki i muzyki młodzieżowej, można wreszcie obejrzeć widowisko fajerwerków z okazji Dnia Kanady i pokazy efektów laserowych. Wszystkie te wydarzenia są uroczym urodzin Kanady i 15 rocznicy otwarcia Ontario Place.

Najlepsze w mieście występy

Obchody urodzin Kanady będą trwać w Forum 3 dni

Sobota 29 czerwca 5 00 - 9,00 p m

Tylko dla członków

"Happy Together" Tour 1985

The Turtles oraz Flo & Eddie,

The Grass Roots,

The Buckingham,

w pierwszym od 15 lat międzynarodowym turnee,

Gary Lewis i The Playboys

w kooperacji z 590/CKEY

Niedziela, 30 czerwca, 3 00-8 30

po poł

Gladys Knight and The Pips

w kooperacji z CKFM 99 9

Poniedziałek, 1 lipca, 10 30 rano

"Jestem tylko dzieckiem"

prezentuje Children s Hour Productions

11 45 rano

Jim And Rosalie

w kooperacji z CHFI FM 98

5 00 do 9 45 po poł

CFGM 1320 Country Music

Radio's Opry North

i wiele innych gwiazd na gościnnym występie

Carroll Baker

Ian Tyson, Albert Hall,

Harold MacIntyre, C-Weed,

Po szczegółowe informacje proszę telefonować pod numer (416) 965 7711 955 Lakeshore Blvd West Toronto Ontario Canada M6K 3B9

A Crown Corporation of the Government of Ontario

Ministry of Tourism & Recreation

Claude F. Bennett minister

David Thompson, Terry Carisse & The Opry North Band

Molson Canadian Waterfall Showplace

Mozna potanczyć lub wypocząć w jednej z restauracji na West Island Village

Przez cały weekend co 90 minut od 11 00 w południe do 6 30 wiecz

"Young & Alive"

Ontario Place czci Międzynarodowy Rok Młodzieży śpiewem i tancem

Sobota, 29 czerwca

10 00 po poł do 1 00 rano

The Spitfire Band

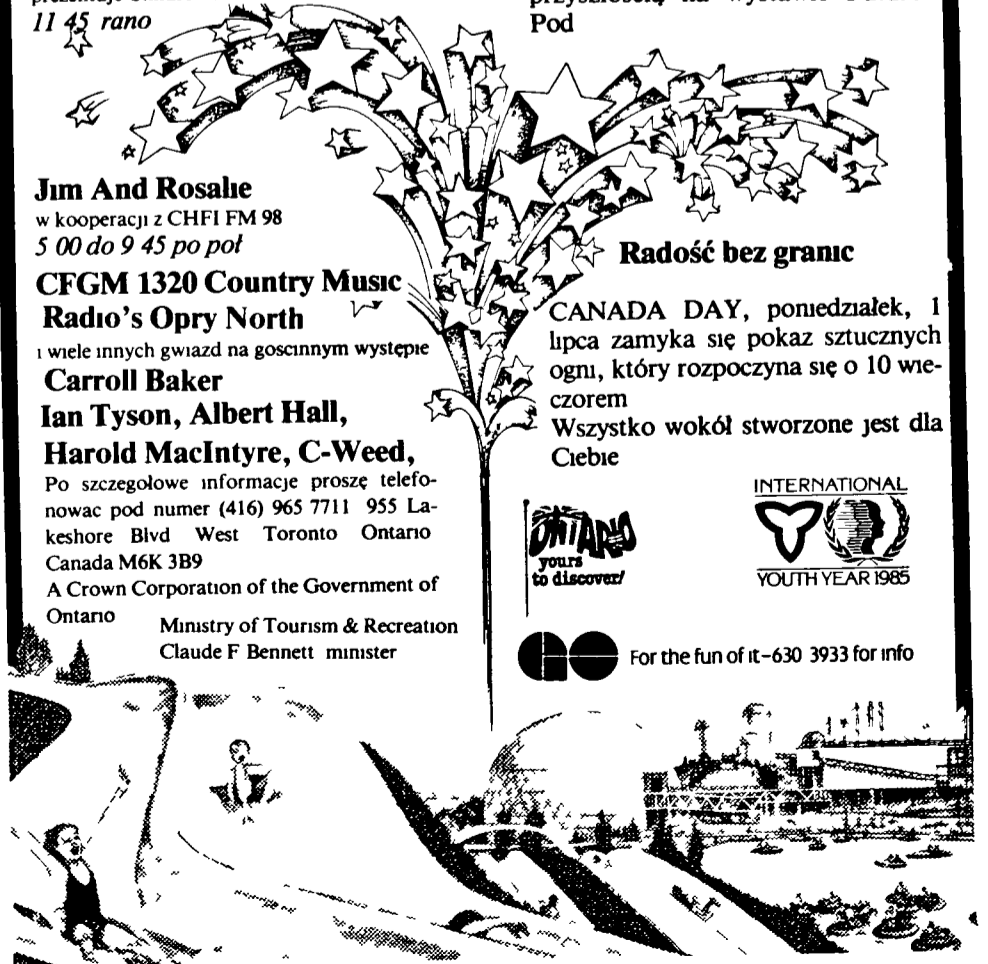
Wkrótce otwieramy Wilderness Adventure Ride. Od 5 do 7 lipca - Wielki Jazz nad Jeziorem. Sprawdź kiedy będą miały miejsce pokazy zespołu Calsberg. Zobacz w Cine-sphere nowy film "A Freedom To Move" IMAX - pokazujący świat w ruchu - temat przygotowany na Expo 86 w Vancouver. Zetknij się z przyszłością na wystawie Future Pod.

Radość bez granic

CANADA DAY, poniedziałek, 1 lipca zamyka się pokaz sztucznych ogni, który rozpoczyna się o 10 wieczorem. Wszystko wokół stworzone jest dla Ciebie.

For the fun of it - 630 3933 for info

MODA

Powiewy "Retro"

Czasy błyskawicznych fortun, tempa, kontrastów to lata trzydzieste
A między innymi stroje!

We wnętrzach pełnych nuworyszowskiego splendoru, te korowody panów w diademach, jedwabkach i panów w garniturach "tenis" i kapeluszach "borsalino"

Te barwne czasy przybliżone nam przez tak kasowe filmy jak "Bony and Clyde", "Wielki Gatsby", "Żądło" czy ostatnio "Cotton Club" Milosa Formana

Spopularyzowały one na pewno stroje z epoki (typowa dla tych lat sukienka po lewej)

Bizuteria to wielocłonowe wiszące kolczyki i b. długie podwójne sznury pereł niekoniecznie naturalnych)

Inne rekwiizyty gangsterskich czasów to męskie, a noszone obecnie przez panie kapelusze à la Maurice Chevalier i szelki

Kolekcję strojów tego typu prezentuje Ralph Lauren w Hazelton Lanes

Z HISTORII MEDYCYNY

Cz. II

Przeszczepy nerkowe

Praojcem idei przeszczepów nerek był Amerykanin francuskiego pochodzenia - Alexis Carrel, który na początku naszego wieku marzył o wymianie nieuleczalnie chorej nerkę na nową Carrel jako pierwszy przeprowadził doświadczenia na psach i on udoskonalił szew naczyniowy, który był pierwszym krokiem do rozwoju techniki przeszczepów. Jego doświadczenia na zwierzętach wydawały się przynosić pozytywne rezultaty do momentu dopóki przeszczepiona nerka nie zamierała bez żadnego zewnętrznego zakazania. Ostatecznie Carrel doszedł do wniosku, że każda żywa istota musi posiadać mechanizm obronny skierowany przeciwko częściom innych istot żywych, tajemniczy jednak tego zjawiska nie wyjaśnił.

W 20 lat po nim inny Amerykanin, Williamson rozpoczął pracę zapoczątkowaną przez Carrela, ale i on nie rozwiązał problemu odrzucenia.

W 1950 r. dr Woronow na Ukrainie zdecydował się przemieszczać nerkę zmarłego dziecka do organizmu pacjentki, która próbowała popełnić samobójstwo wypijając sublimat.

Nerka pracowała kilka dni, a potem jej czynność ustąpiła.

Decydującą operację przeszczepienia nerek przeprowadzono jednak w Chicago, w lipcu 1950 roku na pacjentce, która cierpiała na nieuleczalną torbielowatość nerek.

W dwie godziny po operacji Ruth

koju i usłyszała od lekarzy, że operacja udała się. Ruth wróciła do zdrowia z szybkością, która zaskoczyła samych lekarzy.

Dwudziestego pierwszego dnia po operacji wstała z łóżka i zrobiła parę kroków. Nic nie wskazywało na to, aby rozpoczął się proces odrzuceniowy. Tylko miejsce zespolenia moczowodu nowej nerkę z pęcherzem moczowym wykazywało lekkie zwięźlenie bliznowate. Lekarze zdecydowali się więc na kolejną operację w obawie, że postępujące bliznowacenie może zamknąć odpływ moczu, co zniszczyłoby nową nerkę. W czasie operacji okazało się, że wokół nerek nagromadziła się ropa, ale sama nerka zachowała prawidłową wielkość i prawidłowy wygląd. Ze względu na stan ropny sam zabieg korektury zwięźlenia moczowodu odsunięto o kilka miesięcy.

Ruth wróciła do domu, czując się zdrowo i silnie. Lekarze pełni byli optymizmu - oto pierwszy człowiek z przeszczepioną nerką żyje i prowadzi normalne życie.

Ruth przybyło na wadze, sama prowadziła samochód i wykonywała lżejsze prace domowe.

Na początku 1951 roku zaczęło się zmniejszać wydalanie moczu i lekarze zdecydowali się na trzecią operację po osmiu miesiącach od ostatniej. I cóż okazało się podczas operacji? Otóż nerka przeszczepiona zniknęła. Dopiero po starannym poszukiwaniu znaleziono skurczoną resztkę, która nie pracowała. Organizm Ruth Tucker - tak jak było u psów Carrela i Williamsona - toczył potajemną walkę obronną przeciwko obcej tkance.

Lekarze zaczęli powątpiewać, czy przeszczepiona nerka kiedykolwiek pracowała. Być może zadziwiająca poprawa stanu pacjentki była tylko następstwem usunięcia zniszczonej lewej nerkę?

Ruth Tucker zmarła w

lutym 1955 r. po długiej chorobie płuca, które pozostawało w związku z jej przewlekłą chorobą nerek.

Gdy świat lekarski dowiedział się, że przypuszczalny efekt operacji okazał się pomyłką, było już za późno. Fala przeszczepów toczyła się niepowstrzymanie. Jeszcze w 1951 roku we Francji po raz pierwszy w Europie dokonano przeszczepu nerek straconego, któremu wyjęto nerkę w 10 sekund po ścięciu, do ciała 20-letniej Jacqueline Cado, która od siedemnastego roku życia umierała powoli z powodu stopniowego zniszczenia jedynej posiadanej od urodzenia nerkę. I tym razem wydawało się, że przeszczepiona nerka pracuje, a Jacqueline jest poza niebezpieczeństwem utraty życia. Nerka pracowała rzeczywiście, ale już w 16 dni po operacji pacjentka wpadła w apatię i wkrótce zmarła, a lekarze do końca nie wyjaśnili rzeczywistej przyczyny jej śmierci.

Fala przeszczepów nie ominęła także Ameryki, ale żadna operacja nie przynosiła spodziewanych rezultatów. Tak sam los jak Ruth Tucker i Jacqueline Cado spotkał kolejnego ze "sławnych" pacjentów 17-latkę - Mariusa Renarda, który to w grudniu 1952 roku stał się przyczyną najgwałtowniejszych emocji całej Francji. Marius uległ wypadkowi, w którym jego prawa nerka została uszkodzona i lekarze zdecydowali by ją usunąć. Jakież było ich przerażenie, gdy okazało się, że oto usunięto jedyne nerkę chłopca, który urodził się z taką wadą, a o czym nikt dotąd nie wiedział. Rodzice chłopca w obliczu beznadziejnej sytuacji nalegali by przeprowadzić na Mariusie operację przeszczepu. Rokowania były nader pozytywne.

Biorcami we wszystkich dotychczasowych transplantacjach były ciężko chorzy, mający za sobą wieloletnią wyczerpującą chorobę. Marius był fizycznie silny i odporny.

Matka chłopca zdecydowała się oddać mu własną nerkę. Operację przeżyli oboje i po kilku dniach stan chłopca wyraźnie się poprawił. Już w tym czasie oboje byli na ustach całego Paryża. Marius wrócił powoli do zdrowia, gdy nagle i nieoczekiwanie nadszedł kryzys. Cisnienie tętnicze krwi podniosło się w sposób zaskakujący, pojawiła się ostra biegunka, krwawienie. I ten jednak kryzys chłopiec przelał. Rodzice szaleli ze szczęścia, widząc syna siedzącego na łóżku i jedzącego swój pierwszy obiad: kartofle, zielony groszek, miód i kompot z pigwy. Wkrótce Marius zaczął wstawać z łóżka, czytał gazety, wszyscy byli pełni optymizmu. Kolejny kryzys nadszedł nieoczekiwanie. Wydzielanie moczu ustąpiło, poziom mocznika wzrósł do 2,9 grama. Częstość podawanie kortyzonu - najnowszego leku przeciwozdruceniowego, antybiotyków i preparatów antyhistaminowych. Nie okazywały żadnego działania. Marius popadł w śpiączkę, z której już się nie obudził.

W 1954 r. w Bostonie zespół lekarzy dokonał operacji na pacjentce, któremu oddał nerkę jego bliźniak jednojajowy Richard Herrick przeżył z nerką brata Ronald 9 lat, po czym przeszczepiona nerka została zaatakowana przez tę samą chorobę, która kiedyś zniszczyła jego własne nerkę.

Był to olbrzymi krok naprzód, ale "gwiazdą" medycyny stała się w 1956 roku Edith Helm, która nie tylko przeżyła operację transplantacji nerek swojej siostry, ale urodziła dwoje zdrowych dzieci i prowadziła aż do 1970 roku normalne życie. Być może żyje nadal, ale świat o niej zapomniał.

W 1970 r. powiedziała reporterowi: "Jestem szczęśliwa, że żyję. Każdy dzień jest dla mnie czymś szczególnym, czego o mało nie straciłam".

Niestety, nie wszyscy chorzy na nerki posiadali bliźniaków jednojajowych. Dla wielu ludzi nieuleczalnie chorych pozostawała niezmienne ponura perspektywa odrzucenia przeszczepu. W 1959 roku dokonano transplantacji nerek między niejednojąowymi bliźniakami i silne napromieniowanie całego ciała tuż po operacji uratowało życie George'a Simeon'a. Udany zabieg zachęcił lekarzy do kolejnych prób, ale wszystkie zakończyły się fiaskiem. Między 1959 a 1962 rokiem w samej Francji przeprowadzono 9 podobnych operacji i wszyscy pacjenci zmarli. W każdym wypadku organizm odrzucił przeszczepiony organ.

Nie pomagał immunorany, który podawany w pewnych dawkach okazał się byc trujący. Skojarzenie immunorany z kortyzonem prowadziło - podobnie jak przy naświetlaniu radem - do osłabienia obronności przed zakażeniem.

W 1961 r. wprowadzono nowy środek przeciwozdruceniowy - aktynomycynę, ale generalnie zainteresowanie lekarzy poczęło się skłaniać raczej ku doskonaleniu sztucznej nerkę w takim kierunku, aby stało się możliwe długotrwałe leczenie przewlekłych chorób.

Były wprawdzie próby przeszczepów pacjentom nerek szympanców, ale wszyscy pacjenci zmarli nie przeżywszy nawet kilku tygodni.

Dzisiaj medycyna udoskonaliła tak dalece technikę leczenia pacjentów za pomocą sztucznej nerkę, że tylko w ostateczności stosuje się transplantację tego organu. Eksperymenty jednak prowadzi się nadal, aby znaleźć rozwiązanie jednej z największych tajemnic ludzkiego organizmu - mechanizmu odrzucenia.

Opr. M C

Szukają pracy

Ogłoszenia osób poszukujących i oferujących pracę zamieszczamy bezpłatnie (o ile starczy miejsca).

- PODEJMIĘ** każdą pracę
TEL 255 6577
- PRZYJMIĘ** szyć do domu
TEL (416) 526-7099 Hamilton
- ZAOPIEKUJĘ** się starszą panią z zamieszaniem na miejscu w Toronto lub okolicy Mam pobyt stały
TEL Toronto 277 1335 141 143
- NOWO PRZYBYŁA NAUCZYCIELKA** z 16-letnim stażem poszukuje pracy opiekunki do dzieci lub osoby starszej North York. TEL. 661 4216
- PRZYJMIĘ** sprzątać mieszkania i domów
TEL 278 7372
- ZAOPIEKUJĘ** się dzieckiem u siebie w domu Etobicoke TEL 255 5860 141 142
- PRZYJMIĘ** każdą pracę na noc w weekendy
TEL 276-6168
- MALARZ** z Polski z kanadyjskim doświadczeniem maluje ściany i tynki oraz wykonuje drobne naprawy Toronto TEL 531 6889 136-146
- DOŚWIADCZONY** mechanik samochodowy poszukuje pracy w zawodzie lub jakiegokolwiek innej
TEL 769 5885 141 143
- PRZYJMIĘ** pracę może być opieką nad dzieckiem okoliczności DUNDAS MISSISSAUGA
TEL 279-0601 141 143
- PODEJMIĘ** pracę Delivery po południu i wieczorem Własny samochód Toronto
TEL 531 0976 Prosc Andrzeja 141 143

- ZAOPIEKUJĘ** się dzieckiem u siebie w domu
TEL 270 9820 Mississauga. 139-140
- PRZYJMIĘ** jakiegokolwiek pracę na poniedziałku piątki i soboty
TEL Toronto 536 5747 139-141
- POLAK**, nowo przybyły do Kanady, podejmie każdą pracę
TEL Toronto, 255 - 2013

Pracownicy poszukiwani

- POTRZEBNA** opiekunka do 3 1/2-letniego chłopca od 12 w pol do 5 po pol z odbiorem z przedszkola, przy Runnymede i Bloor Dzwonić po 6 wieczór
TEL 255 4257 141 142
- ZATRUDNIĘ** trzy operatywne osoby do dochodowego biznesu na terenie Toronto (Z wkładem finansowym lub bez)
TEL 251 3284 od godz. 20 do 21 Prosc Andrzeja. 141 142
- DOŚWIADCZONEJ** osoby do samodzielnego prowadzenia biura podróży w Mississauga poszukujemy. Niezwykle korzystne warunki finansowe
TEL 896 0173
- POTRZEBNA** opiekunka do dziewczynki 2-letniej Etobicoke tel 621-0795 141 143
- POTRZEBNA** kobieta do dziecka Wyższe i pomieszczenie zapewnione na miejscu Wymagana jest znajomość języka ukraińskiego
TEL 624 4411 140-132
- POTRZEBNA** pani do opieki nad dzieckiem (1,5 i 4 lata) z zamieszaniem na miejscu Mała znajomość angielskiego przydatna TEL 491 0449

POTRZEBNA opiekunka do dziewczynki 2-letniej Etobicoke TEL 621 0795 Proszę dzwonić po 6 p m

UCZCIWA czysta w średnim wieku do prowadzenia domu dla dwóch osób **POTRZEBNA** Mała znajomość angielskiego dużo wolnego czasu
TEL 789 4394

NATYCHMIAST potrzebna kelnerka Toronto, tel 767 - 0848 141 143

SZUKAM opiekunka do dzieci
TEL 252 4795 141 143

MASZ KŁOPOTY z samochodem? Naprawię go w twoim domu
Mechanik z licencją kanadyjską
TEL 624 - 0598 138-148

WYNAJMIĘ mieszkanie 3-sypialniowe w okolicy Roncesvalles Wiadomość po g 20-00
TEL 251 2010

City of Toronto

Ważna Informacja dla mieszkańców Toronto płacących podatek od nieruchomości

Dotychczas wszyscy powinni już być w posiadaniu ostatniego rachunku podatku od nieruchomości Osoby, które tego rachunku nie otrzymały, proszone są dzwonić pod nr 947-7115 lub zwrócić się pisemnie jak najszybciej do Tax Collector, City Hall, Toronto M5H 2N2, lub odwiedzić Tax Information Counter, Main Floor, City Hall

Nie posiadanie rachunku podatkowego od nieruchomości nie zwalnia nikogo, z obowiązku płacenia podatku Ostatnie cztery raty za rok 1985 muszą być opłacone w następujących terminach 17 czerwiec, 15 lipiec, 15 sierpień i 16 wrzesień

Podatki można opłacać w City Hall od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 30 rano do 4 30 po poł, lub w każdym banku, który znajduje się na odwrocie rachunku podatkowego

Pamiętaj żeby płacić na czas Twoje podatki idą na opłacenie usług i urzędów, które czynią Toronto wspaniałym miejscem do życia i pracy Włączając w to kształcenie na poziomie elementarnym i średnim, straż ogólną, zabieranie śmieci, uprzątnięcie śniegu, obsługa parków i terenów rekreacyjnych, konstrukcję i reperację drog, a także służby publiczne policję, opiekę społeczną, opiekę nad dziećmi i pogotowie

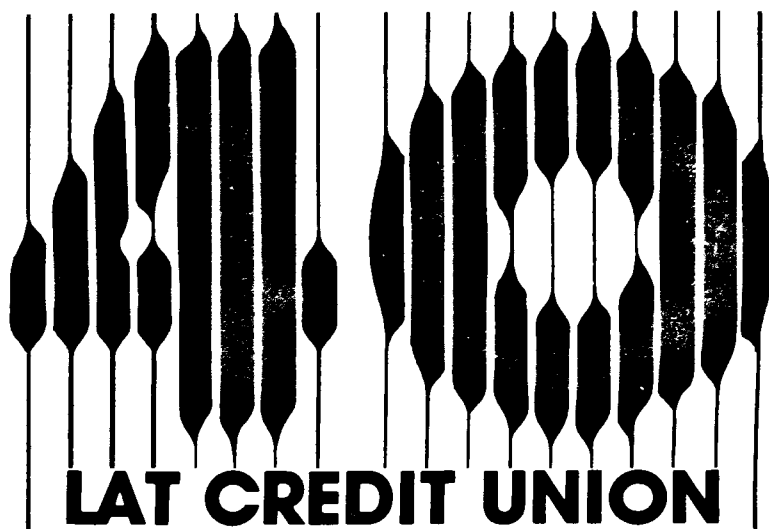
G H Clarke
City Treasurer

ENTERPRISES LTD.
1570 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6P 1A4
Tel. 531-8786

PACZKI DO POLSKI

Do końca czerwca dajemy bezpłatnie paczkę kawy za każdą morską lub lotniczą paczkę nadaną w naszych punktach w Toronto tel 531 8786

Kitchener (2 punkty) tel 745 2324 i 576 2635
Edmonton (2 punkty) tel 488 8472 i 424 1094
Oshawa tel 728 7646

LAT CREDIT UNION

Czy jesteś już członkiem Credit Union św Stanisława i św Kazimierza, instytucji, która służy Polonii od 40 już lat

- Disponujemy szeregiem usług, które mieszczą w sobie kompletny serwis bankowy
- Personalne Konta Czekowe
 - Krótkoterminowe Certyfikaty
 - Fundusz Emerytalny
 - Pożyczki Personalne
 - Pożyczki Hipoteczne
 - Ciągłe Kredyty
 - Płacenie Świadczeń
 - Skrytki Bankowe
- a także szereg innych

Pieć biur o dogodnej dla Polonii lokalizacji czeka na Ciebie
Dogodne godziny urzędowania
Dziewięćdziesiąt milionów wkładów
Skorzystaj z dorobku Polonii
Zapisz się do Credit Union św Stanisława i św Kazimierza W ROKU JEJ JUBILEUSZU

- 220 Roncesvalles Ave tel 537-2181
12 Denison Ave tel 863-0996
- 2987 Bloor Str W tel 236-1225
4260 Cawthra Rd tel 848-4303

WAKACJE W TORONTO
SPĘDŹ PRZYJEMNIE I POZYTECZNIE!
KURSY
24 GODZ. MIESIĘCZNIE LIPIEC LUB SIERPIEŃ 1985 TYLKO \$ 3 ZA GODZ.

TANIEC TO DOBRONA ROZRYWKA • ATRAKCYJNA G. MNIASTKA • IDEALNY WYPOCZYNEK

TANIEC TOWARZYSKI

MIEDZYNARODOWY AMERYKAŃSKI SOCIALNY NARODOWY POLSKI NOWOCZESNY

WALC ANGLIJSKI
WALC WIEDZIJSKI
TANGO
FOXTROT
QUICKSTEP
RUMBA
SAMBA
CHA CHA CHA
JIVE
MAMBO
PASODOBLE
HUSTLE
MERENGUE
INNE

ŁADNIE
TANCYC
DOBRE
SIE
BAWIC

BREAK
WAVE
SWING
DISCO
FREE STYLE
POLONEZ
KRAKOWIAK
POLKA
INNE

PROGRAM dzieci do lat 12, młodzież 13-17, dorośli 18-40 44-65 i więcej lat początkujący zaawansowani amatorzy zawodowcy

INFORMACJA REJESTRACJA **A.D.P. TEL: (416) 782-9776**

TANIEC • ATRAKCYJNA • ELEGANCJA • GRACJA • ZDRAWIEC • PIĘKNO • KULTURA

MATRYMONIALNE

Prosimy o podanie Redakcji adresów osoby ogłaszającej się pod symbolami A11, N85, 138-142, - są znowu nie odebrane oferty

DZIEWCZYNO która chce założyć rodzinę w tym roku i zostac jej głową na zawsze odczytaj się. Samodzielność tolerancja poczucie humoru angielski i polski plus znajomość kęgowosci mile widziane (Wspólne przedsięwzięcia na oku) kawaler lat 37 obywatel kanadyjski zbyty zapracowany by znaleźć zone inaczey

OPTYMISTA
138 148

PANI wolna bez nałogów i zobowiazan po studiach 3,5 lata w Kanadzie (wzrost 160 cm i 56 kg wagi) poz na pana tez bez nałogów i zobowiazan kulturalnego z poczuciem humoru prawdziwego przyjaciela w celu matrymonialnym tylko powazne oferty (zdjęcia mile widziane) kierowac proszę na adres Echo Tygodnia

POZNAM PANA Mam 53 lata, wzrost 164 cm waga 63 kg, oczy zielone szatynka, z zawodu krawcowa gospodarna, energiczna, bez nałogów o dobrym (Zgodnym) charakterze dzieci samodzielne Poznam **MĘŻCZYZNĘ** w odpowiednim (50 do 65 lat) wieku i dobrym charakterze i czułym sercu
POL 1

PANI lat 63 kulturalna gospodarna pozna samotnego pana, bez nałogów w celu towarzyskim ew małżeńskim Montreal lub okolice

J.P.
Kawaler lat 28 wzrost 167 cm wykształcenie średnie tech pracujący o dobrych manierach wesołego usposobienia w opinii płci pięknej atrakcyjny mężczyzna na Znajomość angielskiego i francuskiego Pozna pannę do lat 30-u (bezdzielną)

Twoj status (kanadyjka czy emigrantka) jak i Twoja sytuacja materialna jest dla mnie nieistotna

Najistotniejsze i decydujące dla mnie to Twoja osobowość i charakter
Jesli pragniesz poznać interesującego mężczyznę z którym chciałabyś związać swą przyszłość napisz a bardzo prawdziwe podobne jest ze własnie to ja jestem tym, którego nie mozesz spotkać wśród swego grona przyjaciół i znajomych
Zdjęcie mile widziane W razie obustronnego braku zainteresowania obiecu je zwrot zdjęć i listów
P O Box 353
Station Jean Talon
Montreal Que
HIS 223

Dr. MARY DONNA PIETRASZEK

młoda, polonijna lekarka, otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane-Bloor Centre, 2 Jane St suite 203 TEL 763 - 5956
Poprzednio pracowała w St Joseph's Health Centre

DR WALDEMAR KOZERAWSKI

ma przyjemność oglosic otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 - 6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425 - 4114
(przy Ontario Science Centre)
Poprzednio pracował w Sick Children Hospital
140-153

SOLARSKI PHARMACY Ltd
(Naprzeciw kościoła św Kazimierza)
149 RONCESVALLES Ave.
TEL 536 - 5452
Właściciele
J SOLARSKI I S SALAPATEK
Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaz biletów

DENTURE THERAPY CLINIC
Jan M Wisniewski D T
Pierwsza Polska Protezownia
Dentytyczna
2337 Dundas St W - Toronto, Ont.
(Bloor Dundas Square Bldg.)
TEL (416) 533-8811 M6P 1W7

Dr V T BLOK
GŁOWCZYŃSKA, M A , O D
OPTOMETRYSTA
2391 - A Bloor St. W.
(Jane Subway)
TEL 766 - 5580

DENTYSTYCZNE PROTEZY
G RYTWINSKI D T
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave.
Toronto (obok kina Revue)
TEL. 531 - 8545

	BARAN (Aries) 21 03 - 20 04		BYK (Taurus) 21 04 21 05		BLIZNIAKI (Gemini) 22 05 21 06		RAK (Cancer) 22 06 23 07		LEW (Leo) 24 07 23 08		PANNA (Virgo) 24 08 23 09
--	--	--	---------------------------------------	--	---	--	---------------------------------------	--	------------------------------------	--	--

Mozesz być pewny ze wszędzie gdzie się zjawisz (nawet na plaży) znajdą się tacy którzy zechcą obdarzyć Cię jakąś funkcją. Będziesz zapraszany tu i tam będziesz poszukiwany ale w mawiaj się od zbyt wielu kielisków bo ktoś może Ci przygotować wywac niezbyt miłą niespodziankę jeśli stracisz umiar.

Dbaj o kogos spod znaku Blizniąt.

Piątek szykuje Ci dużą prywatkę z nową znajomością która pozwoli Ci pomoc komus bliskim. Szczęśliwa liczba 6 kolor fioleń.

Początek tygodnia obfituje w szanse. Okoliczności są sprzyjające ale Ty bądź przezorny. W niczym nie startuj z kopyta. Nabieraj powoli rozpędu rozglądaj się i obliczaj dokładnie swoje możliwości.

W Twoich uczuciach będzie przeważała serdeczność na szczęście jednak trzymasz się z nimi i wiesz ze nawet najbardziej wyidealizowany Romeo (czy Julia) bywali przewrotni.

O ile chcesz wygrać licz się z wadami swoich przyjaciół.

Od poniedziałku okres nowych znajomości. Być może ze kims Ci oisni ale i Ty na kims zrobisz duże wrażenie. Bądź jednak przywidujący i nie odkrywaj od razu wszystkich swoich kart. Pozwól innym ubiegać się o Twoją towarzystwo i dawac się powolnie zdobywać.

W pracy duży sukces wreszcie szel zobaczy Twoje zalety i powoli zniżesz pozycję osoby nie do zastąpienia.

Szczęśliwy kolor krakka i letowo rozowa.

W tym okresie czeka Cię prawdopodobnie bardzo atrakcyjny wyjazd który pozwoli Ci poznać nowe środowiska niezwykłych ludzi i ciekawie krajobrazy. Zdobędziesz sobie tam przyjaciół którzy będą mogli kiedyś przydać Ci się.

Twoje sercowe sprawy także ułożą się interesująco.

Dla Raków zakochanych dobre dni wspólnie spędzone. Jakies trudności i przeszkody w waszym związku zostaną usunięte i będziecie się lepiej rozumieć.

Przełamanie się ze wszystkimi grzechami o byle głupstwo. Życie masz tylko jedno i jeśli spędzisz je na zaspokajaniu własnych ambicji i stawianiu na swoim i psuciu wszystkim dookoła radości na co dzień to już niedługo będziesz samotny zgrzyliwy i opuszczony.

Jeśli zaplanowałeś urlop na ten tydzień to powinien się udać zwłaszcza jeśli zdecydowałeś się na wyjazd.

Uważaj na plaży i nie nadużywaj słońca. Jakies choroby skóry masz do przebycia w tym miesiącu.

Jeśli na ten tydzień zaplanowałeś urlop to zdecyduj się na wyjazd. Sprawy prawdziwe odpoczniesz z daleka od ludzi których spotykasz codziennie. Nie bój się nudy. W nowym środowisku wszystko będzie Ci się wydawać atrakcyjne i niezwykle.

Masz zresztą szansę spotkać kogos oryginalnego kto prze mowi do Twojej wyobraźni.

Podczas Twojej nieobecności duże zmiany w pracy ale nie będą dotyczyć bezpośrednio Ciebie więc nie martw się na zapas.

	WAGA (Libra) 24 09 23 10		SKORPION (Scorpio) 24 10 22 11		STRZELEC (Sagittarius) 23 11 21 12		KOZIOROŻEC (Capricorn) 22 12 - 20 01		WODNIK (Aquarius) 21 01 - 19 02		RYBY (Pisces) 20 02 20 03
--	---------------------------------------	--	---	--	---	--	---	--	--	--	--

Dla Wagi najlepsze możliwości od poniedziałku. Wczesniej też nie najgorsze ale będą po prostu wymagać cierpliwości przez zornosci i opanowania nad miernych emocji. A emocje jak wiemy często u Wagi biorą górę nad rozsądkiem. Przynosi im to zwykle więcej kłopotu niż pożytku.

Jeśli więc pracujesz to staraj się być jak najspokojniejszy. Niech Ci się nie zdaje ze tylko Ty masz na głowie ważne sprawy. Inni też je mają tylko nie reagują tak gwałtownie co nie znaczy ze się nie przejmują.

Wykorzystaj czwartek piątek i weekend bo kroi Ci się wiele miłych okoliczności i nowych znajomości. Jeśli planujesz wyjazd na ten okres i podróż powinna być udana choć może być męcząca a jeśli pozostaniesz na miejscu w domu lub poza domem ale nie podróżując to może to być jeszcze bardziej udany okres bo ktoś kto jest Ci bardzo bliski i potrzebny odwiedzi Cię i nawiąże zerwane lub rozluźnione od dawna kontakty.

Szczęśliwa liczba 1.

Kto chce w tym czasie wykończyć urlop będzie zadowolony a jeśli okoliczności tak się złożą ze Twoja obecność będzie potrzebna i w domu i w zespole to wszystko będzie Ci się układało po Twojej myśli.

Nowe atrakcyjne projekty otworzą Ci nowe możliwości.

Sprawy sercowe także udane. Może nawet zapadnie decyzja o małżeństwie. Jeśli z Wodnikiem lub Lewem to gratulacje.

Szczęśliwa liczba 9.

Masz przed sobą przynajmniej trzy tygodnie które będą lepsze niż poprzednie. Szczególnie ten najbliższy więc postaraj się nie zmarnować ich tylko zbierz siły i zmien swój zrutowizowany tryb życia. Taka odnowa dobrze Ci zrobi.

Dla wielu Koziorożców w tym okresie przewidziana jest szansa na jakies oświecenie kims lub czymś. A co może działać bardziej odświeżająco?

W weekend koniecznie zajmij się jednak prozą życia czyli porządkami bo Gosc już w drodze.

Wszystko zależy od Twojego nastawienia. Okoliczności będą się układały po Twojej myśli. A jeśli tylko potrafisz się oderwać od nieufnych przewidywań i obaw będziesz mógł spędzić ten tydzień naprawdę dobrze.

Nie martw się niczym. Zostaw to tym którzy nie przejmują się tak jak Ty. Zrob sobie wakacje. Wyjazd w takie miejsce gdzie będzie krajobraz Ci z nich wyciał (polecam Prince Edward Peninsula).

Czy będziesz zadowolony z tego tygodnia? Powiedz sobie ze będziesz choćby nawet nie wszystko było tak jak sobie życzył. Cała sztuka dla Ciebie polega na tym zebyś potrafił wynalezc wszystkie nawet najdrobniejsze pozytywne i na nich mógł oprzeć dalsze swoje projekty.

Po weekendzie będziesz miał przyplływ szans i łut szczęścia a na razie bądź rzeczowy nie de nerwuj się drobiazgami i choć niełatwo może będzie Ci dac sobie radę ze wszystkim czekaj cierpliwie.

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2 w każdą sobotę. Reklamy i ogłoszenia handlowe oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie 691-8789

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem, Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10 (Maclean Hunter Parkdale)

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej

SŁUCHAJCIE POLSKIEGO PROGRAMU RADIOWEGO **ROZMAITOŚCI** (Polonia Varieties Program) z Buffalo, na podzielnice 12 70 od godz 1-szej do 2-giej po południu

POLSKI PROGRAM RADIOWY na stacji CJVB-1470 AM w VANCOUVER w każdą niedzielę o godz 2 30 do 3 30 po południu

Producent JERZY KUSMIDER
Tel (603) 327-6892, Adres P O Box 5862 Stn "L" Vancouver, B C V6P 6E3

Wiadomości z Polski, Kanady i świata, komentarze, wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert zyczeń oraz ogłoszenia handlowe

POLONIA PROGRAM RADIOWY STEREO W EDMONTON na stacji CJSR FM 88 W KAŻDĄ SRODĘ OD 18 DO 19 Program prowadzi RYSZARD MAKOWSKI

- wiadomości tygodnia
- kronika religijna
- komunikaty organizacji polonijnych
- i zyczenia na rozne okazje

UWAGA HAMILTON
HETMAN - PARCEL SERVICE
151 Queen St N Apt 2501, HAMILTON, Ont L8R 2V7
TEL 525-4707

To firma przez którą Polonia hamiltonska może wyslac do Polski

- Owoce cytrusowe
- Paczki żywnościowe
- Paczki ze słodyczami
- Kawa, herbata, pieprz
- Świeże kwiaty
- Dolary do rąk adresata
- Paczki MORSKIE LOTNICZE

Odbieramy paczki z domów

Specjalna oferta ważna do końca czerwca 1985
Za każdą nadaną u nas paczkę nadawca otrzyma bezpłatnie paczkę kawy

Imieniny

27 C Emmy, Maru, Samsona, Władysława
28 P Cyrusa, Ireneusza, Laurencji, Leona, Lubomira
29 S Iwetty, Pawła, Piotra, Salomei, Wyszomura
30 N Emiliu, Lucyny, Marcjale
1 P Halny, Klarysy, Mariana, Ottona, Teobalda
2 W Mariu, Martyniana, Mirosława, Urbana
3 S Anatola, Jacka, Mirosława, Pawła, Tomasza

Nowy usprawniony system dostarczania PACZEK DO POLSKI przez POLIMEX

2053 Dundas St W Toronto M6R 1W8
TEL 537-7914

PRZEZ POLIMEX MOZNA WYSLAĆ

- Paczki morskie
- Paczki lotnicze
- Gotówkę do rąk własnych.

POLIMEX TO NAJSTARSZA, WYSPECJALIZOWANA FIRMA WYŚLĄKOWA W TORONTO, KORZYSTAJCIE Z JEJ USŁUG

UWAGA MISSISSAUGA I OKOLICE

POLIMEX FORWARDING Inc.
450 Matheson Blvd u 38 Mississauga
TEL 890-0192

OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL PEKAO * Paczki * Samochody * Leky * Maszyny rolnicze * Sprzęt gospodarstwa domowego * Bony dolarowe itp

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz od 10 30 do 11 30 rano

Program prowadzi Karolina Kęsik

W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i z Polski, interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich

637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

EUGENE KUPER
TEL. (416) 766-2443
2500 Bloor Str West

Nowe i używane samochody osobowe

Old Mill Pontiac Buick - Międzynarodowy Festiwal Oszczędności

JESZCZE DO 22 CZERWCA NAGRODY!
Wśród nich - VCR!

oferujemy Pontiac, Buick and GMC

- Sprzedaz, finansowanie, wypożyczanie, serwis
- Zamiany (trade in) mile widziane
- Posiadamy duży wybór nowych i używanych samochodów w atrakcyjnych cenach
- Oferujemy doskonałe warunki finansowe przez GMAC
- Niskie wpłaty z dołu (down payment)
- Służymy profesjonalną radą przy kupnie samochodu
- Znajdziesz nas niedaleko stacji metra Jane jeden blok na zachod od Jane Str
- Wszystkich informacji udzielamy także w języku polskim

WIELKA WYPRZEDAŻ - SALE

KOMIS

139 Roncesvalles Ave TEL 534-9362

Posiadamy w dużym wyborze

- wyroby rzemiosła artystycznego i rękodzielnictwa
- kostiumy ludowe
- bogatą galerię kryształów
- bursztyny, biżuterię artystyczną, srebro
- polski fajans z Włocławka i porcelanę

ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU SZTUKI LUDOWEJ

Tylko u nas bez kłopotu wybierzesz wytworny, elegancki prezent dla każdego!

R. J. FASHIONS

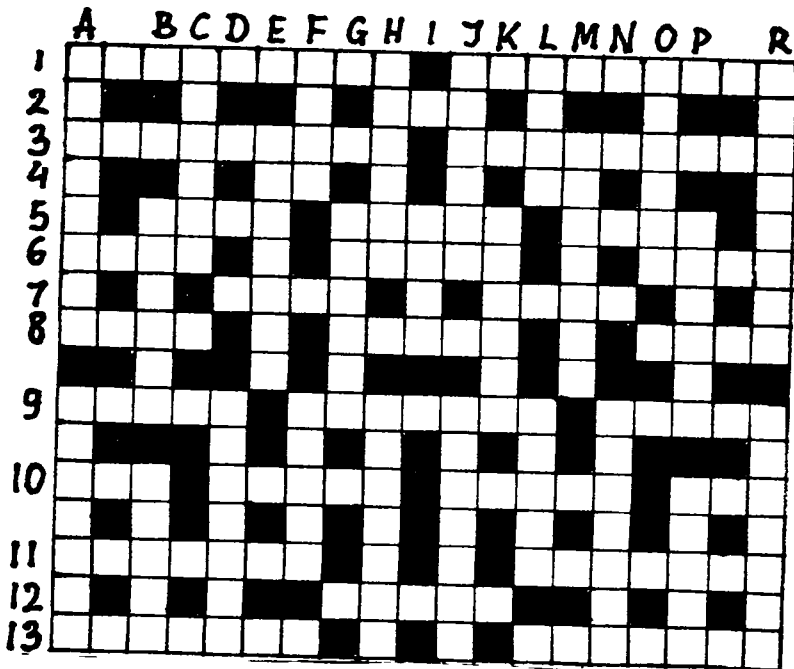
Nowo otwarty polski sklep posiada duży wybór pojedynczych fasonów

Szyjemy na miarę i naprawiamy
Ceny bardzo okazyjne

1544 Bloor St W (rog Dundas i Bloor)
TEL 533-8881

KRZYŻÓWKA WŁASNA

Nr 141

- 8-G imię męskie
- 8-O na ponczochach "retro"
- 9-A ptak używany do polowań
- 9-F drzewo afrykańskie
- 9-N hazardowa gra
- 10-A przysmak z jabłek
- 10-D przepoczwacza się z gąsienicy
- 10-J etenyl, jego chlorek używany jest do produkcji tworzyw sztucznych
- 10-P wschodnie "siedzisko"
- 11-A odzwierny
- 11-L pracownik kasyna, prowadzi grę
- 12-G płonie w czasie Igrzysk Olimpijskich
- 13-A roślina zielna o dużych liściach
- 13-L wodospady złożone z kilku spadków wody

Pionowo

- 1-A utwór zespalający elementy tragiczne i komiczne
- 1-C miasto w Lotaryngii
- 1-F reżyser francuski mistrz komedii
- 1-H bursztyn
- 1-J góry na pld Belgii
- 1-L rzeka we Florencji
- 1-O kruszec
- 1-R roślina uprawowa oleista, jadalna lub pastewna
- 3-E mundur
- 3-M francuski teolog i filozof XI/XII w
- 5-B pomieszczenie dla załogi na statku
- 5-G zgromadzone jakoby w mieście Eldorado
- 5-I Wieczne Miasto
- 5-K depozyt
- 5-P asysta, swiata w paradnym szyku
- 9-A prymitywna bron palna
- 9-D szczyt drugi co do wysokości w Tatrach
- 9-F rudy czyny kozłonogi lubieżnik
- 9-H wspierają Akropol
- 9-J opiera się na niej orator
- 9-L krakowski największy w Europie
- 9-N brat Kastora
- 9-R ciepłe majtki a także zmiany, ulepszenia
- 10-B zakrzepły na zranionym miejscu
- 10-P zaprasowana fałdka

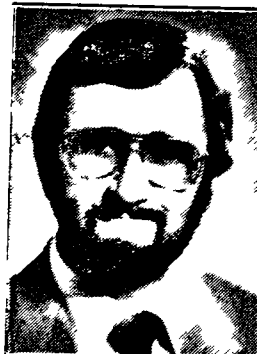
KRZYŻÓWKA WŁASNA Nr 140

Pozomo:

- 1-A drapieżnik z rodziny łanowatych
- 1-U materiał rzeźbiarski
- 2-H miara powierzchni
- 3-A mała czelakształna
- 3-J wybitny rzeźbiarz wł. Renesansu
- 4-E symbol chem. niku

- 4-L rzeka na Syberii
- 5-B wojskowa czapka
- 5-G ssak lasów europejskich
- 5-M rzeka w Hiszpanii
- 6-A w narciarskim zjeździe
- 6-G może wywołać lawinę
- 6-O ssaki morskie z rodziny delfinów
- 7-D 60 sztuk
- 7-K pies myśliwski
- 8-A stolica Ghany

236-7666 **CHOI KAN** 236-2666

JOHN WOLWICZ

R Cholkan & Co Limited, Realtor
3359 Bloor st W Toronto Ontario M8X 1G2

Potrzebne domy do sprzedaży w Etobicoke! Mamy klientów z gotówką zdecydowanych do natychmiastowego kupna. Jeszcze trwa sezon korzystnej sprzedaży nieruchomości!

Pizza Business - w Etobicoke Jeden właściciel przez 18 lat. Idealna okazja dla rodziny - tylko \$ 25 000 wpłaty. Po więcej informacji dzwoni dziś.

Czartery do Polski

BEZPOŚREDNIE — NAJTAŃSZE POŁĄCZENIA DO WARSZAWY
CENA OD **\$750**

Oficjalny przedstawiciel
★ KONTA ★ PACZKI ★ BONY DOLAROWE
★ SAMOCHODY ★ LEKI ★ MASZYNY ROLNICZE ITP

VANCOUVER	— \$262
EDMONTON, CALGARY	— \$199
SASKATOON	— \$189
WINNIPEG	— \$139
HALIFAX	— \$139

PO SZCZEGÓLNE INFORMACJE
PROSIMY ZGŁASZAC SIĘ DO

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONCESVALLES AVE
TORONTO ONTARIO M6R 2S5

(416) 536 3554
(416) 536 6991

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011

695 St. Clair Ave. West

BOŻENA KASPROWICZ

pomoże w kupnie i sprzedaży domu lub nieruchomości

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

proponuje szeroki wybór nowych i używanych samochodów

- nowe samochody posiadają fabryczną gwarancję,
- używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję,
- gwarantuje najlepsze warunki kupna samochodów załatwiając na miejscu sprzedaż, pożyczkę, tanie ubezpieczenia, a specjalnie dla nowo przybyłych, oraz gwarantuje osobistą opiekę nad klientem po odbiorze auta

Od 14 lat Arnold Penk oferuje wieloletnią wiedzę w sprzedaży samochodów, załatwianiu pożyczek jak również tanich ubezpieczeń, cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polonii, a także znany jest jako społecznik

Wszelkiego typu usługi wiążące się z samochodem i obsługą, załatwane są przez pana Penka

Ponieważ kupno samochodu jest bardzo poważnym wydatkiem finansowym, trzeba być pewnym, z kim nawiązać tak poważną transakcję

Wyróżniony przez GM jako "Senior Master Salesman" i nagrodą za największą ilość udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy

Czy jeszcze ktoś może tyle zaoferować?

Po wszelkie informacje proszę dzwonić - 964 - 3211 lub do domu o każdej porze - 731 - 0757, podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

TORONTO BOARD OF EDUCATION

Nauczanie języka ojczystego

The Heritage Languages Program

1985 - 86

W roku szkolnym 1985-85 - Board of Education w Toronto proponuje program nauczania języka ojczystego w 36 różnych językach. Zajęcia trwające 2 1/2 godziny tygodniowo są wolne od opłat i otwarte dla wszystkich uczniów szkół podstawowych, których rodzice są rezydentami miasta Toronto

Broszura w tej sprawie zostanie rozesłana do rodziców na początku września w okresie zapisów na powyższy kurs

Potrzebni są instruktorzy - wykładowcy do prowadzenia zajęć

Formularze podane na stanowiska instruktorów i prowadzących zajęcia na programie wydaje

Toronto Board of Education
Heritage Languages Department
155 College Street - Room 623, Toronto, Ont

Telefon 591-8182

Kandydaci, którzy zostaną zatrudnieni na tym kursie muszą zostać zaakceptowani przez władze szkolne i rodzicielskie. Preferowani są wykładowcy posiadający Ontario Teaching Certification, równoważne przygotowanie zawodowe z ojczystego kraju lub odpowiednie doświadczenie w zawodzie nauczycielskim. Ontario Certification nie jest wymagany jako warunek wstępny

NIERUCHOMOŚCI H M T

EAGLE

REAL ESTATE LTD

3290 Lakeshore Blvd West Toronto, Ontario M8V 1M4

Nasze hasło **RZETELNA I FACHOWA OBSŁUGA KLIENTÓW**
Po wszelkie informacje dotyczące sprzedaży lub kupna
prosimy dzwonic TEL. 259 - 9231

- QUEENSWAY ROYAL YORK Bungalow 3 sypialniewe z wykończoną prawnicą prywatny zajazd z garażem Stanisław Dziarmaga tel Toronto 259-9231
- KIPLING LAKE SHORE, murywany wolno stojący 3-sypialniowy dom częściowo wykończona prawnicą możliwość rentowania prywatny zajazd z garażem OKAZJA Wacek Nawratil tel 259-9231
- RONCESVALLES 3 sklepy z apartamentami można objąć bez lokatorów Tadek Sromek Toronto tel 259-9231
- Wspaniała lokalizacja biznesu istniejącego od 12 lat Wszystkie urządzenia do własnego wyrobu wędlin W cenie wchłony jest dom byznes oraz 2 sypialniowe mieszkanie Cena wywoławcza 95 000 Po dalsze informacje Czesław Sygula Toronto tel 259-9231
- LAWRENCE i JANE. 12 letni 3-sypialniowy murywany dom w bardzo dobrym stanie podwójny garaż z prywatnym wjazdem 15 tys wpłaty Mietek Słuski Toronto tel 259-9231

THE FUTURE BAKERY

NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB

Dostarczamy do sklepów i domów
739 Queen St W - Toronto, Ont.
TEL. 368 - 4235

HUMBERTVIEW INSURANCE

337 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531 - 4647

Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę

J P CONSTRUCTION COMPANY
GENERAL CONTRACTOR

WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE, KŁADZENIE ASFALTU PRACE MURARSKIE I WYKOPY Instalujemy aluminiowe okna i siting Wycena bezpłatna Plany i zezwolenia wykonuje architekt

TEL 252 - 8492

QUALITY AUTO SERVICE
BODY SHOP
WOJTEK GRABOWSKI

Błacharstwo lakiernictwo i wszelkie naprawy samochodów
SZYBKO SOLIDNIE
 23 lata praktyki zawodowej
931 A Weston Rd (kolo Black Creek)
TEL 763-2618 lub 264-4982
 Czynny również w sobotę

130-141

DIRECTORY INFORMATOR
 Danuta H
RADOMSKI BALLB
ADWOKAT - NOTARIUSZ
366 - 3875
164 Princess St, Toronto
 Konsultacje w godz 9 - 17 lub za uprzednim telefonicznym porozumieniem się

Władza płynnie jęz polskim francuskim hiszpańskim
 Koresponduje z biurami adwokackimi w Polsce

ONTARIO BREAD Co.Ltd.

178 Ossington Ave Toronto
TEL 532 - 4929

NAJPOPULARNIEJSZY PYSZNY ŚWIEŻY CHLEB
DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH W TORONTO I W ONTARIO

dermatone

ZAKŁAD KOSMETYCZNY

- Pielęgnacja twarzy rąk i stóp
- Usuwanie zbędnego owłosienia
- Specjalistyczna aparatura
- Jakosciowe kosmetyki
- Wizyty prosimy zamawiac telefonicznie

2198 Bloor St W
TEL 766 - 1867

MISTRZ SZKLARSKI, mechnik samochodowy, kierowca samochodowy 3 kategorii z kilkunastoletnią praktyką, 35 lat, żonaty, dwoje dzieci, POSZUKUJE SPONSORA w Kanadzie Podejmie każdą pracę

Listy lub telefony proszę kierować na Echo Tygodnia, dla p Mieczysława

141 152

J DZIWIŃSKA, LL M
POLISH CONSULTING BUREAU, 618 Queen Str W TORONTO, Ont M6J 1E4
TEL (416) 864-1182, g 4-7 p m

Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski m in małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika) rozwodowych w Polsce majątkowych kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkań spadkowych **PONADTO** pełnomocnictwa do Polski sprawy paszportowe odwołania od odmowy paszportów sprawozdanie krewnych pisma do polskich urzędów i sądów
Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce

HALINA'S DELICATESSEN
 Świeże bułeczki pieczywo i ciasta Europejskie wędliny i zakąski kawa importowane twarde sery

OPEN WINDOW BAKERY
780 ANETTE Str TORONTO
TEL 767 - 9129

PRZESZŁO \$20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz **ŚWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI** można uzyskać w Institute of Technical Trades który szkoli specjalistów już 25 lat

- nowoczesne urządzenia
- rysunek techniczny
- kursy dzienne wieczorowe sobotnie i na zmiany
- dogodne opłaty tygodniowe

734 KIPLING Ave TORONTO
TEL 255-2369
 po godzinach TEL 536-0008 921 3886
 Informacji udzielają MARK NIEWIA DOMSKI lub ANDRZEJ MAJ

FRYZJERKA IRENA
 NIEDAWNO PRZYBYŁA DO Toronto
 zaprasza Panie i Panów do

IZYS BEAUTY SALON
 Roncesvalles Ave 16
TEL 532-1715
 Oferuję przystępne ceny

130-141

APPLIANCE CLINIC CO
 oferuje naprawę lodówek pralek, suszarek, pieców elektrycznych i automatycznych zmywarek do naczyń

- Zniżka dla rencistów
- Gwarancja na 1 rok
- Obsługa 7 dni w tygodniu
- Dzwonic całą dobę

TEL TORONTO 261 - 7619
 Kupuje i sprzedaje w/w sprzęt używany

DIVORCE AID
K. BEŁDOWSKI
 Rozwód \$ 155
TEL 226 - 0335

COPERNICUS MEAT PRODUCTS
 79 Roncesvalles Ave
TEL 536 - 4054

Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szyunki boczek balerony kielbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów ogorki kiszzone kapusie z beczki sędziej pierogi

T S PAKULSKI

Jedną z najlepszych małych restauracji w Toronto (wg gazet Toronto Sun)

BISTRO EUROPE

- Europejska atmosfera
- Znakomite miejsce na spotkanie
- Cos na ząb

2390 Bloor West Toronto, Ont M6S 1P5
TEL (416) 767-0848

THOMAS ALUMINUM PRODUCTS
TEL Toronto 239 - 6476
 po 6 wieczorem

TANIO I Z GWARANCJĄ wykonujemy aluminiowe obicia domów (siding) Thermal Windows, rynny krycie dachów (Shingle i płaskie dachy) oraz roboty elektryczne Metro Licence B1390

EUROPEAN MASTER PAINTING

Polska firma malarska oferuje swoje usługi w zakresie malowania z zewnątrz i wewnątrz tapetowania układania kafelków oraz renowacji domów

Gwarantujemy szybką obsługę i najwyższą jakość Przystępne ceny

TEL Toronto (416) 259-7984
 albo (416) 259-6034

128-139

TP & ASSOCIATES Ltd
 Niezależni specjaliści w zakresie ubezpieczeń (Life Insurance) RRSP oraz funduszy inwestycyjnych

Prosimy telefonować lub pisać wysłamy bezpłatnie

FINANCIAL PLANNING REVIEW
ANDRZEJ SLEDZ
 194 Wilson Ave Suite G-8
TORONTO, Ont M5M 3A7
TEL 482-0175, d 624-5411

M-C DAIRY Co.Ltd. PRODUCTS

Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto Wyrabiamy kwasną smietaną yogurt huslanek sery białe i topione

ZADAJCIE NASZYCH WYROBÓW W SWOICH SKLEPACH
 Godziny otwarcia 7 00 do 4 00
212 Mavety St Tel 766-6711

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
ANKA & PETER
 2374 Bloor Str W Toronto
TEL 769 - 4488
 Zdjęcia i portrety na różne okazje

jolanta interiors
POLSKA FIRMA
 specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzić gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom

Sprzedajemy nowoczesne zasłony okienne tzw VERTICAL HORIZONTAL BLINDS po bardzo dogodnych cenach

Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję

2368 BLOOR Str W TORONTO ONT
TEL 762 9638

FASHIONS
 Nowo otwarty polski sklep Posiada duży wybór pojedynczych fasonów Szyjemy na miarę i naprawiamy Ceny bardzo okazyjne

1544 Bloor St W (rog Dundas i Bloor)
TEL 533 - 8881

od 119

ADWOKAT
Kazimierz Bielski
QC NOTARIUSZ

Załatwiamy

- sprawy karne i rozwodowe
- kupno
- sprzedaż i hipoteki
- spadkowe i testamenty

266 Roncesvalles Ave
 (obok Credit Union)
Toronto, TEL (416) 533 - 6126
 Biuro czynne codziennie od 10 rano do 6 wiecz

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD.
 783 Queen St W TEL 364-7720
 157 Roncesvalles Ave
TEL 535 - 4648

Wędliny i wszelkie wyroby mięsne wytwarzamy według naszych własnych przepisów staropolskich które stanowią tajemnicę rodzinną przekazywaną z pokolenia na pokolenie tylko najstarszemu synowi

NAJWYŻSZA JAKOŚĆ! KONKURENCYJNE CENY!
 Świeże mięso sery pieczywo w bogatym wyborze

Europejskie wyroby delikatesowe DOSTARCZAMY DO DOMÓW NA SPECJALNE OKAZJE WEDŁUG CEN HURTOWYCH

OKAZJA!
100% Kolumbijska
 opakowanie 250 g
KAWA \$ 6.70
 za kg
TEL 876 - 0170

QUALITY SAUSAGE
 Nowo otwarte, eleganckie, polskie

DELIKATESY
 Świeże mięsa apetyczne wędliny bezkonkurencyjne kielbasy sery i inne pyszności

2913 Dundas St W
TEL 769 - 4966
131 Roncesvalles Ave.
 (obok kina)
Tel. 533 - 7054

WĘDZONE NA MIEJSCU
 SŁYNNIE NA CAŁE TORONTO I ONTARIO

POLSKIE KIEŁBASY
 Szyunki, kabanosy wędliny mięsa, różne delikatesy

Superior Sausage Co.

1004 DUNDAS st W
TEL 531 - 8422
KONKURENCYJNE CENY!

HOMETARIO REAL ESTATE LTD. & INSURANCE BROKERS Ltd

- KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
- UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNIA - KRADEŻY I INNE

171 Roncesvalles Ave Toronto
TEL. 531 - 3506

KOMUNIKAT
 Letni bezpłatny dzienny kurs angielskiego dla dorosłych (z opieką nad dziećmi) W lipcu, szkoła św Marka, 46 Cloverhill Rd, Toronto, blisko Park Lawn i Berry, od poniedziałku do piątku, godz 9-14 30 INFORMACJE 232 1664

140-143

KARL'S BUTCHER & GROCERY
 Właściciel Karol Jarząbek

Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze

105 Roncesvalle Ave Toronto
TEL 531 - 1622

W każdy wtorek i piątek jeżdżą do MONTREALU
 i z powrotem Klimatyzacja
TEL 421 - 3591

134-145

ZNAKOMICIE
PROSPERUJĄCY SKLEP
WIELOBRANŻOWY

MERCURY FORD
POZYCZKA 9 9 %
KLIMATYZACJA BEZPŁATNA
 w niektórych modelach samochodów Dalsze informacje

TERESA BEDNAREK
Toronto, 1800 O'Connor Dr,
TEL. 759 - 4422